

Wyciąg z Informatora FDCQA *Quality Practices Guide* (Informator jakości pracy programów uczestniczących w systemie FDCQA).

Następujące stwierdzenia wstępne zaczerpnięto z Informatora *Quality Practices Guide* (wydanie II z roku 2004) dotyczącego systemu gwarancji jakości programów dziennej opieki w domach prywatnych osób (Family Day Care Quality Assurance – FDCQA). Stwierdzenia te leżą u podstawy wskaźników fachowości w odniesieniu do każdej zasady i stanowią kontekst i cele poszczególnych aspektów opieki. Przyczynią się one do lepszego zrozumienia pożądaných rezultatów z punktu widzenia dzieci i ich rodzin. Dodatkowe informacje dotyczące wskaźników fachowości można znaleźć w Informatorze FDCQA *Quality Practices Guide*.

Interakcje

Pozytywne interakcje między dziećmi, rodzinami, opiekunami i pracownikami odcinków koordynacyjnych są niezbędnym elementem sprawnie działającego programu i powinny sprzyjać nawiązywaniu opartych na zaufaniu stosunków, współpracy i zespołowego wykonywania zadań w ramach programu (scheme) i w społeczności.

Wrażliwi i oddani opiekunowie, pracownicy odcinków koordynacyjnych i kierownictwo sprzyjają partnerskim stosunkom z rodzinami, a stosunki te mają zasadnicze znaczenie dla wszystkich aspektów programu, poczynając od pierwszych kontaktów informacyjno-zapoznawczych i kończąc na ciągłej wymianie informacji. Jest rzeczą szczególnie ważną, by dzieci doświadczyły interakcji, dzięki którym czują się doceniane, szanowane i zdolne. Dając przykład uprzejmego, taktownego i skutecznego sposobu porozumiewania się z innymi, dorośli pomagają dzieciom w rozwinięciu ich własnych umiejętności porozumiewania się i rozwiązywania problemów.

Interakcje powinny sprawić, że wszystkie strony zainteresowane działalnością placówki będą czuły się doceniane i szanowane. Powinny także uwzględniać różne pochodzenie, wymagania i zdolności porozumiewania się poszczególnych jednostek. W drodze regularnych konsultacji między wszystkimi zainteresowanymi stronami można wypracować skuteczne metody porozumiewania się, które powinno się regularnie analizować. Interakcje oparte na wzajemnym poszanowaniu, empatii, współpracy i fachowości sprawią że wszystkie kontakty będą pomyślne i pozytywne.

- Zasada 1.1:** Opiekunowie i pracownicy odcinków koordynacyjnych odnoszą się do wszystkich dzieci ciepło, przyjaźnie i z szacunkiem.
- Zasada 1.2:** Pracownicy odcinków koordynacyjnych potrafią się dobrze porozumieć z rodzinami i wspierają je w umieszczaniu dzieci pod opieką.
- Zasada 1.3:** Opiekunowie i rodziny potrafią się dobrze porozumieć, co ułatwia dzieciom i rodzinom przyzwyczajanie się do nowych warunków.
- Zasada 1.4:** Sytuacja osobista i rodzinna opiekunów stwarza pozytywne środowisko domowe, będące podstawą do sprawowania opieki nad dziećmi.
- Zasada 1.5:** Uczestnicy programu przywiązują dużą wagę do różnorodności, pracy w zespole, wzajemnego poszanowania, zrozumienia i fachowości.

Zasada 1.1

Opiekunowie i pracownicy odcinków koordynacyjnych odnoszą się do wszystkich dzieci ciepło, przyjaźnie i z szacunkiem.

Atmosfera dziennej opieki w domach prywatnych osób odzwierciedla poczucie serdecznego zainteresowania dziećmi ze strony opiekunów i pracowników odcinków koordynacyjnych. Gdy opiekunowie i pracownicy odcinków koordynacyjnych autentycznie słuchają dzieci i rozmawiają z nimi bez pośpiechu, mogą dobrze zapoznać się z każdym dzieckiem. Te autentyczne interakcje odgrywają niezbędną rolę w okazywaniu zrozumienia unikalnego pochodzenia i zdolności dzieci.

W rozmowach z dziećmi opiekunowie i pracownicy odcinków koordynacyjnych traktują je jak równych sobie, nie wykluczając dzieci, które nie potrafią mówić lub mają wyjątkowe potrzeby komunikowania się. Opiekunowie i pracownicy odcinków koordynacyjnych mający trudności w porozumiewaniu się z dzieckiem pod ich opieką zasięgają informacji i pomocy rodziny dziecka, współpracowników i innych agencji.

Dzieci, które w środowisku dziennej opieki w domach prywatnych osób nawiązują i utrzymują kontakty oparte na poszanowaniu, sprawiedliwości, akceptacji i empatii, uczą się same okazywać podobne cechy.

Dzieci powinny mieć zaufanie do otoczenia, w którym otrzymują całodzienną opiekę, gdzie czują się pewnie, bezpiecznie i są bezwarunkowo akceptowane. Okazując im prawdziwe zainteresowanie i szacunek, opiekunowie i pracownicy odcinków koordynacyjnych sprawiają, że czują się cenione, kompetentne i pewne siebie.

Przejęcie z otoczenia domu rodzinnego do środowiska dziennej opieki w domach prywatnych osób może być dla dziecka stresujące. Wiele dzieci może w związku z tą zmianą borykać się z długotrwałymi trudnościami. Opiekunowie i pracownicy odcinków koordynacyjnych muszą współpracować z rodzinami w celu wypracowania strategii uwzględniających trudności dziecka i ułatwiających mu przystosowanie się z domu do opieki poza domem.

Na przykład poprzez:

- Zapewnienie warunków, w których dziecko wie, czego może oczekiwać od miejsca opieki i rozkładu zajęć.
- Używanie języka, sposobu porozumiewania się i tradycji, do których przyzwyczajone jest dziecko.
- Opracowywanie porządku dnia podobnego do tego, który stosowany jest w rodzinie dziecka. Przykładowo, procedury związane z żegnaniem członka rodziny, witaniem go pod koniec dnia, układaniem dzieci do snu czy posiłkami.
- Okazywanie ciepła, bezpośredniości i wrażliwości.

Zasada 1.2

Pracownicy odcinków koordynacyjnych potrafią się dobrze porozumieć z rodzinami i wspierają je w umieszczaniu dzieci pod opieką.

Struktura dziennej opieki w domach prywatnych osób usiłuje utrzymać silne związki między odcinkami koordynacyjnymi a rodzinami. Pracownicy odcinków koordynacyjnych często sami występują z inicjatywą i nawiązują i utrzymują otwarte kanały łączności z rodzinami. Bardzo dobrą okazją do zapoczątkowania tego procesu jest okres zapisów, kiedy to pracownicy odcinków koordynacyjnych rozmawiają z rodzinami o najlepszych sposobach utrzymania z nimi łączności.

Rodziny załatwiają opiekę dla swego dziecka mogą nie orientować się, czego można oczekiwać od dziennej opieki w domach prywatnych osób. Ważne jest, by pracownicy odcinków koordynacyjnych mogli jasno wytłumaczyć, na czym polega dzienna opieka w domach prywatnych osób oraz jak program może zapokoić potrzeby rodziny w sferze opieki nad dzieckiem.

Pracownicy odcinków koordynacyjnych decydują, jakie informacje potrzebne są rodzinie od razu, a jakie mogą być jej przekazane w późniejszym czasie. Po odbyciu pierwszych rozmów rodziny mogą skorzystać z poradnika, w którym znajdują dodatkowe, potrzebne im informacje.

Pracownicy odcinków koordynacyjnych posiadają plan działania umożliwiający im udzielanie informacji o programie dziennej opieki w domach prywatnych osób i utrzymywanie więzi z rodzinami, w których występują problemy z pisaniem i czytaniem lub w których angielski nie jest pierwszym językiem.

Rodziny korzystające z programu nabierają zaufania, gdy:

- Pracownicy odcinków koordynacyjnych uważnie obserwują proces umieszczania dzieci pod opieką.
- Mogą one liczyć na ciągłą pomoc i kontakt z pracownikami odcinków koordynacyjnych.
- Ich wnioski i opinie dotyczące fachowości pracy są mile widziane i cenione.
- Mogą otrzymać pomoc w znalezieniu opieki zastępczej w okresie, gdy opiekun dziecka ma przerwę w pracy.

Dla dobra pomyślanej współpracy z rodzinami pracownicy odcinków koordynacyjnych ciągle poddają ocenie ich wzajemne kontakty i korzystają z okazji, by więcej dowiedzieć się o sposobach skutecznego porozumiewania się.

Wyraźnie wyjaśnia się obowiązki rodzin, jeśli chodzi o udzielanie aktualnych, dokładnych informacji (np. adres, telefon czy przebyte szczepienia ochronne) na poparcie wniosku o umieszczanie dziecka pod opieką.

Zasada 1.3

Opiekunowie i rodziny potrafią się dobrze porozumieć, co ułatwia dzieciom i rodzinom przyzwyczajenie się do nowych warunków.

Partnerskie stosunki między rodzinami a opiekunami oparte są na wzajemnym poszanowaniu i zaufaniu.

Ważne jest, by opiekując się dzieckiem, opiekunowie nigdy nie lekceważyli wagi tego zaufania. Nawiązanie partnerskich stosunków z rodzinami może wymagać czasu i opiera się na otwartości i szczerzej wymianie poglądów. Nagrodą dla opiekunów, którzy pierwsi zapoczątkowują porozumiewanie się, zachęcając rodziny do podobnych działań i podbudowując ich zaufanie do siebie, są przeważnie mocne, partnerskie więzi, na których zyskują dzieci.

Aby nawiązać i utrzymać oparte na zaufaniu stosunki partnerskie z rodzinami, opiekun:

- Udziela informacji o sobie samym i swojej rodzinie, swoim porządku dnia, pracy i oczekiwaniach w świetle sprawowanej opieki.
- Słucha rodzin i zachęca je do dzielenia się myślami, pomysłami, troskami i nurtującymi ich kwestiami.
- Zbiera informacje o dziecku z punktu widzenia jego rodziny.
- Traktuje wszystkie rodziny jednakowo, bez uprzedzenia i respektuje ich decyzje powstrzymując się od oceny.
- Regularnie wymienia informacje dotyczące przeżyć dziecka w miejscu opieki i w domu.
- Akceptuje fakt, że każda rodzina i tym samym każdy związek jest jedyny w swoim rodzaju.

Jeśli wynikną jakieś kwestie, które zaniepokoją rodzinę i/lub opiekuna, ważne jest, by były one omówione w sposób otwarty i w czasie, gdy obie strony mogą im poświęcić pełną uwagę.

Im mocniejszy jest związek między opiekunem a rodzinami, tym łatwiej jest poruszyć drażliwe sprawy. Jednak w sytuacjach, w których opiekunom i rodzinie trudno jest znaleźć rozwiązanie, pomocne może być włączenie do dyskusji pracowników odcinków koordynacyjnych.

Zawarcie profesjonalnego związku partnerskiego z rodzinami to nie to samo co zawiązanie przyjaźni. Choć związki partnerskie i przyjaźnie mają pewne podobne cechy, to w centrum uwagi związku partnerskiego między opiekunami a rodzinami jest zawsze dziecko.

Zasada 1.4

Sytuacja osobista i rodzinna opiekunów stwarza pozytywne środowisko domowe, będące podstawą do sprawowania opieki nad dziećmi.

Główne miejsce opieki nad dzieckiem to jednocześnie dom rodzinny opiekuna. Decyzja o korzystaniu z domu rodzinnego jako placówki opieki nad dzieckiem powinna być dobrze przemyślana i podjęta w porozumieniu z całą rodziną opiekuna.

Pracownicy odcinków koordynacyjnych muszą jasno przedstawić, czego będzie się wymagać od opiekuna i jego rodziny, jeśli będzie prowadził placówkę opieki dziennej we własnym domu. Przy podejmowaniu decyzji takie informacje – podane na piśmie – mogą być przydatnym źródłem informacji dla całej rodziny.

Być może opiekun i reszta jego rodziny będą musieli opracować strategię korzystania z tego samego środowiska przy pomocy koordynatora. Chodzi na przykład o strategię dotyczące:

- Zagospodarowania czasu.
- Zagospodarowania przestrzeni.
- Korzystania ze środków takich jak telewizor, komputer, zabawki osobiste, łóżka, samochód i rzeczy osobiste.
- Podziału ról i obowiązków.
- Prywatności rodzinnej.
- Podziału zobowiązań i obowiązków między rodziną a pracą zawodową.
- Korzystania z wygód i pomieszczeń takich jak łazienki, toalety i sypialnie.

Jeśli chodzi o dzienną opiekę w domach prywatnych osób, członkowie rodziny opiekuna odgrywają istotną rolę w życiu dzieci. Ważne jest, by wszystkie interakcje z podopiecznymi i ich rodzinami były pozytywne i oparte na poszanowaniu. Ważne jest także, by interakcje między opiekunem a członkami jego rodziny były wzorem do naśladowania, jeśli chodzi o okazywanie szacunku i względów dla innych.

Opiekunowie korzystają z różnych sposobów osiągnięcia i utrzymywania właściwej równowagi między pracą a obowiązkami domowo-rodzinnymi. Sposoby te zostaną wypracowane w porozumieniu z rodziną opiekuna, rodzinami korzystającymi z opieki oraz pracownikami odcinków koordynacyjnych.

Zasada 1.5

Uczestnicy programu przywiązują dużą wagę do różnorodności, pracy w zespole, wzajemnego poszanowania, zrozumienia i fachowości.

Opiekunowie i pracownicy odcinków koordynacyjnych tworzą zespół osób, które przyjęły na siebie zobowiązanie świadczenia fachowej opieki nad dziećmi. Ustanowienie skutecznych kanałów porozumiewania się między opiekunami a pracownikami odcinków koordynacyjnych pomoże rozwinąć kontakty oparte na wzajemnej pomocy i zaufaniu, ułatwiające autentyczną pracę zespołową między opiekunami a pracownikami odcinków koordynacyjnych.

Gdy opiekunowie i pracownicy odcinków koordynacyjnych czują się doceniani i uważają się za równych partnerów, będą ze sobą współpracować nad osiągnięciem wspólnych celów prowadzących do pozytywnych rezultatów dla dzieci i ich rodzin.

Skuteczne porozumiewanie się jest kluczowym elementem nawiązywania autentycznych kontaktów partnerskich i pracy zespołowej. Do wzmocnienia autentycznych kontaktów partnerskich między opiekunami a pracownikami odcinków koordynacyjnych przyczynia się:

- Wzajemne poszanowanie i zaufanie.
- Ciągła, swobodna, obustronna wymiana poglądów.
- Wspólne podejmowanie decyzji.
- Empatia i okazywanie szacunku.
- Wzajemne uznawanie i korzystanie z atutów i umiejętności drugiej strony.

- Unikanie rywalizacji i współzawodnictwa.
- Dostęp do informacji.

Choć opiekunowie pracują w pewnym sensie w odosobnieniu, to nie są jednak osamotnieni. Osoby opiekujące się zawodowo dziećmi w swoich prywatnych domach są częścią lokalnej społeczności, dysponującej bogactwem zasobów wspomagających rodziny i dzieci. Takim zasobem w pracy opiekunów i pracowników odcinków koordynacyjnych z dziećmi i rodzinami może być nawiązanie przez nich i utrzymanie silnych i trwałych więzi z innymi agencjami.

Wyciąg z Informatora FDCQA *Quality Practices Guide* (Informator jakości pracy programów uczestniczących w systemie FDCQA).

Następujące stwierdzenia wstępne zaczerpnięto z Informatora *Quality Practices Guide* (wydanie II z roku 2004) dotyczącego systemu gwarancji jakości programów dziennej opieki w domach prywatnych osób (Family Day Care Quality Assurance – FDCQA). Stwierdzenia te leżą u podstawy wskaźników fachowości w odniesieniu do każdej zasady i stanowią kontekst i cele poszczególnych aspektów opieki. Przyczynią się one do lepszego zrozumienia pożądaných rezultatów z punktu widzenia dzieci i ich rodzin. Dodatkowe informacje dotyczące wskaźników fachowości można znaleźć w Informatorze FDCQA *Quality Practices Guide*.

Otoczenie

Otoczenie, które wygląda przyjemnie, jest bezpieczne, dobrze wyposażone i estetycznie pociągające, ułatwia dzieciom i rodzinom zaakceptowanie dziennej opieki w domach prywatnych osób i oswojenie się z nowym otoczeniem. Poprawia także warunki, w jakich dzieci łatwo się uczą. Aby zapewnić dzieciom bezpieczne warunki, umożliwiające odkrywanie nowych rzeczy, eksperymentowanie i podejmowanie decyzji stosownie do ich indywidualnych potrzeb i zdolności, opiekunowie wraz z pracownikami odcinków koordynacyjnych wspólnie planują stworzenie otoczenia, które będzie sprzyjało zabawie i rozwojowi dzieci.

Przy planowaniu i zdobywaniu środków potrzebnych do przygotowania miejsca opieki opiekunowie i pracownicy odcinków koordynacyjnych uwzględniają czynniki takie jak potrzeby oraz pochodzenie poszczególnych dzieci i ich rodzin, stan domu, w którym znajdują opiekę dzieci, warunki na odcinkach koordynacyjnych i koszty.

Opiekunowie korzystają w elastyczny i nowatorski sposób z niedrogich środków i aspektów swojego domu, stwarzając warunki sprzyjające rozwojowi dzieci. Możliwości podwyższania stosownych kwalifikacji zawodowych i okazje nawiązania kontaktów z innymi opiekunami pomagają opiekunom rozwinąć umiejętności i strategie twórczego planowania.

Regularne konsultacje między rodzinami, dziećmi, opiekunami i pracownikami odcinków koordynacyjnych oraz znajomość aktualnych zaleceń dotyczących bezpieczeństwa pomagają stworzyć otoczenie, które jest funkcjonalne i zorganizowane z myślą o dzieciach i rodzinach.

Zasada 2.1: Wnętrza i tereny wokół domów opiekunów oraz miejsca zabaw* wyglądają przyjemnie, są wygodne i zorganizowane z myślą o dzieciach.

Zasada 2.2: Wszystkie dzieci mają dostęp do różnorodnych, ciekawych materiałów i sprzętów.

Zasada 2.3: Pomieszczenia i urządzenia, z których korzystają odcinki koordynacyjne, wyglądają przyjemnie i można z nich łatwo korzystać.

* W kontekście systemu FDCQA, terminu "zabawy" używa się w odniesieniu do sytuacji, w której dwóch lub więcej opiekunów organizuje wspólne zabawy dla swoich podopiecznych. Takie zabawy mogą organizować sami opiekunowie lub pracownicy odcinków koordynacyjnych.

Zasada 2.1

Wnętrza i tereny wokół domów opiekunów oraz miejsca zabaw* wyglądają przyjemnie, są wygodne i zorganizowane z myślą o dzieciach.

Domy opiekunów i miejsca zabaw w ramach programu zapewniają bezpieczne, stymulujące i wyzwajające warunki, które stwarzają wszystkim dzieciom maksymalne możliwości zdobywania wiedzy.

W typowych warunkach dziennej opieki w domach prywatnych osób, dzieci w różnym wieku dzielą te same miejsca do zabaw. Aby zaspokoić różne potrzeby niemowląt, małych dzieci oraz dzieci w wieku przedszkolnym i szkolnym, opiekunowie i pracownicy odcinków koordynacyjnych opracowują różne możliwe sposoby zorganizowania otoczenia.

Odpowiednia przestrzeń i wyposażenie umożliwia dzieciom dokonywanie wyboru tego, co chcą robić i pozwala im na odpowiednią dozę samodzielności.

Dobre otoczenie dla dzieci:

- Ma wystarczająco dużo miejsca, by ograniczyć do minimum nadmierne zatłoczenie, frustracje, konflikty, wypadki i bałagan.
- Jest fizycznie przyjemne, na przykład posiada właściwą temperaturę, wentylację i oświetlenie.
- Zawiera wygodne i właściwe umeblowanie i wyposażenie, takie jak dopasowane do dzieci stoły i krzesła, dywany, poduszki, kanapa czy fotel.
- Pozwala na różnego rodzaju zabawę: aktywną, taką, w której można się "upaćkać", cichą, hałaśliwą.

- Zapewnia miejsca, gdzie można być samemu lub z innymi.
- Zapewnia łatwy dostęp do materiałów, pozwalając dzieciom samodzielnie dostać to, czego potrzebują.
- Zapewnia dzieciom miejsce do przechowywania i dostęp do swoich rzeczy.
- Wytwarza poczucie przynależności w warunkach domowych. Na przykład, w całym domu widać rozmieszczone taktownie wizerunki dzieci i ich rodzin.
- Posiada miejsca, w których można przechowywać niedokończone prace, które można pokazać rodzinom lub do których można powrócić później.
- Jest zorganizowane w taki sposób, że można je łatwo i bezpiecznie nadzorować.

Stworzenie otoczenia domowego pod kątem dzieci umożliwia opiekunom i pracownikom odcinków koordynacyjnych spędzanie cennego czasu na rozmowy z podopiecznymi, a nie ciągłe rozkładanie czy chowanie prac i materiałów.

Otoczenie, w którym zostawia się dzieci pod opieką to także dom rodzinny opiekuna. Dlatego też należy jasno określić i wyraźnie zaznaczyć granice miejsc, z których mogą korzystać podopieczni. Pomoże to dzieciom uszanować prywatność rodziny opiekuna.

* W kontekście systemu FDCQA, terminu "zabawy" używa się w odniesieniu do sytuacji, w której dwóch lub więcej opiekunów organizuje wspólne zabawy dla swoich podopiecznych. Takie zabawy mogą organizować sami opiekunowie lub pracownicy odcinków koordynacyjnych.

Zasada 2.2

Wszystkie dzieci mają dostęp do różnorodnych, ciekawych materiałów i sprzętów.

Dostęp do różnych środków pozwala dzieciom wybrać te, które je interesują i które są dopasowane do poziomu ich wiedzy i umiejętności. Na przykład:

- Materiały do wychowania plastycznego, takie jak farby, kleje, ciasto, glina, piasek, tkanina i włókno.
- Instrumenty muzyczne, w tym bębny, dzwonki i grzechotki.
- Działający sprzęt do zabaw symulacyjnych, np. telefony, klawiatury, słuchawki lekarskie, puste kartony, bezpieczne naczynia i przybory kuchenne.
- Sprzęt usprawniający ogólną motorykę, np. piłki, kije do niektórych gier, skakanki, równoważnie i bezpieczne narzędzia ogrodnicze.
- Pomoce matematyczne i miernicze takie jak linijki, taśmy do mierzenia, kalkulatory, wagi, dzbanki, butelki i kubki do odmierzania.
- Materiały budowlane, klocki (kupne lub wykonane własnym sposobem), zbędne materiały i ścinki.
- Materiały do zbierania, sortowania i grupowania, jak np. kamienie, muszelki, figurki zwierząt.
- Książki i inne materiały do czytania, jak np. czasopisma, gazety, jadłospisy, książki telefoniczne, rozkłady jazdy i kalendarze.

Opiekunowie i pracownicy odcinków koordynacyjnych reagują w pozytywny sposób na uzasadnione prośby dzieci o dodatkowe sprzęty i materiały, poszerzające ich zainteresowania konkretnym tematem i dające poczucie odniesienia sukcesu.

Aby dzieci mogły same dokonać wyboru, w domach opiekunów i miejscach zabaw przywiązuje się uwagę do sposobu, w jaki są poukładane i zaprezentowane różne materiały. Przykładowo, materiały do pisania i malowania, nożyczki, klej i papier przechowywane są w pobliżu miejsca używanego do zajęć plastycznych, natomiast półka z książkami umieszczona jest w zacisznym miejscu nadającym się do czytania. Odkryte półki i pojemniki po lodach, wiaderka i kosze ułatwiają dzieciom dokonanie wyboru i zwrot wybranych przedmiotów na miejsce.

W przypadku, gdy program dziennej opieki w domach prywatnych osób posiada wypożyczalnię zabawek, planuje się zakup nowych pozycji z rozwagą. Pierwszeństwo przyznaje się materiałom o charakterze uniwersalnym, które można wykorzystać na wiele sposobów oraz pozycjom odzwierciedlającym bogactwo kulturowe australijskiego społeczeństwa i reszty świata. Przykładowo, takie materiały mogą obejmować obrazy, fotografie, afisze, znaki/napisy, książki, lalki, łamigłówki, instrumenty muzyczne, materiały do sztuk plastycznych, tkaniny i przedmioty kultury materialnej.

Aby upewnić się, że zasoby programu nie podtrzymują stereotypowych wyobrażeń o rolach płci, grupach kulturowych, rasie, wieku czy zdolności, poddaje się je uważnej ocenie. Pracownicy pomagają opiekunom w wyborze i korzystaniu z materiałów i sprzętu w sposób, który poszerzy dzieciom ich wiedzę i zrozumienie bogactwa kulturowego.

Zasada 2.3

Pomieszczenia i urządzenia, z których korzystają odcinki koordynacyjne, wyglądają przyjemnie i można z nich łatwo korzystać.

Pomieszczenia i urządzenia odcinków koordynacyjnych służą funkcjom administracyjnym placówki. Stwarzają one otoczenie, które jest przyjemne, przystosowane do potrzeb dzieci oraz bezpieczne dla opiekunów, ich podopiecznych i rodzin.

Otoczenie odcinków koordynacyjnych daje bardzo mocno do zrozumienia, jakie się ceni wartości, kto jest mile widziany i jakie jest podejście programu do partnerskiej współpracy z rodzinami i opiekunami:

- Przyjemne wejście, pięknie rozwijające się rośliny, uśmiechnięte twarze, szybka obsługa, wygodne siedzenia oraz dostępne zabawki i materiały do zabawy dla dzieci – wszystko to wskazuje, że rodziny, opiekunowie i dzieci są tu najważniejsze.
- Wyznaczenie pomieszczenia do odbywania poufnych rozmów pokazuje opiekunom i rodzinom, że pracownicy odcinków koordynacyjnych oczekują i są zainteresowani ich pytaniami i niepokojącymi kwestiami.
- Pozytywne wizerunki dzieci i przykłady ich pracy podkreślają wagę dzieci w organizacji.
- Zdjęcia, wyposażenie i artefakty, które odzwierciedlają różne style życia i kultury, dają wyrażnie do zrozumienia, że program respektuje różnorodność i jest jej zwolennikiem.
- Dobrze utrzymane tablice ogłoszeń, na których widnieją aktualne informacje, broszury i inne pomocne informacje w językach używanych w miejscowym środowisku, dowodzą, że program orientuje się w lokalnych wydarzeniach i posiada silne więzi z innymi przedsięwzięciami i usługami społecznymi.

Miejsca zamieszkania niektórych rodzin lub opiekunów lub ich trudności z poruszaniem się mogą stać na przeszkodzie ich dostępu do pomieszczeń, urządzeń i pracowników odcinków koordynacyjnych. W takich przypadkach ci ostatni opracowują i stosują odpowiednie sposoby kontaktowania się z rodzinami i opiekunami.

Odcinki koordynacyjne to także miejsce pracy. Pracownicy odcinków koordynacyjnych i kierownictwo są wspólnie odpowiedzialni za znajomość aktualnych przepisów dotyczących bezpieczeństwa i higieny pracy oraz ich konsekwencje dla wszystkich osób, które mogą wchodzić na teren lokalu i/lub z niego korzystać. W wywiązaniu się z zobowiązań i obowiązków dotyczących higieny i bezpieczeństwa pomoże programowi coroczna kontrola jego pomieszczeń i urządzeń wraz z kosztorysem bieżących prac konserwacyjno-udoskonalających.

Wyciąg z Informatora FDCQA *Quality Practices Guide* (Informator jakości pracy programów uczestniczących w systemie FDCQA).

Następujące stwierdzenia wstępne zaczerpnięto z Informatora *Quality Practices Guide* (wydanie II z roku 2004) dotyczącego systemu gwarancji jakości programów dziennej opieki w domach prywatnych osób (Family Day Care Quality Assurance – FDCQA). Stwierdzenia te leżą u podstawy wskaźników fachowości w odniesieniu do każdej zasady i stanowią kontekst i cele poszczególnych aspektów opieki. Przyczynią się one do lepszego zrozumienia pożądaných rezultatów z punktu widzenia dzieci i ich rodzin. Dodatkowe informacje dotyczące wskaźników fachowości można znaleźć w Informatorze FDCQA *Quality Practices Guide*.

Doświadczenia, nauka i rozwój dzieci

W otoczeniu sprzyjającym rozwojowi dzieci dostrzega się, że zabawa i pozytywne interakcje społeczne pobudzają naukę i rozwój dzieci. Dzieci lepiej się uczą i rozwijają mając możliwość wyboru i kierowania własnymi przeżyciami zgodnie z indywidualnymi zainteresowaniami, osobowościami i umiejętnościami. Dzieci uczą się poprzez uczestnictwo w zaplanowanych oraz spontanicznych czynnościach, codziennych zajęciach oraz na dobrych przykładach ze strony dorosłych i swych rówieśników.

Środowisko sprzyjające nauce oparte jest na sposobach kierowania zachowaniem, szanujących potrzeby i zdolności poszczególnych dzieci i pobudzających u dzieci rozwój odpowiedzialności za własne życie.

Holistyczne podejście do nauki i rozwoju dzieci przyjmuje, że twórcza i zainicjowana przez dzieci zabawa ma duże znaczenie dla rozwoju ich poczucia własnej wartości i umiejętności.

Opiekunowie i pracownicy odcinków koordynacyjnych dopilnowują, by równowaga pomiędzy zaplanowanymi, spontanicznymi i codziennymi zajęciami dawała dzieciom czas i możliwości zaangażowania się w zdobywanie wiedzy poprzez różne rodzaje zabaw i sytuacji sprzyjających nauce.

- Zasada 3.1:** Opiekunowie reagują na zainteresowania i zdolności wszystkich dzieci w sposób zachęcający do nauki w środowisku domowym.
- Zasada 3.2:** Pracownicy odcinków koordynacyjnych pomagają dzieciom w nauce poprzez wizyty domowe i/lub zabawy.*
- Zasada 3.3:** Opiekunowie i pracownicy odcinków koordynacyjnych kierują zachowaniem dzieci w pozytywny sposób.
- Zasada 3.4:** Opiekunowie i pracownicy odcinków koordynacyjnych pomagają wszystkim dzieciom wyrabiać siłę charakteru i umiejętność funkcjonowania w grupie.
- Zasada 3.5:** Opiekunowie i pracownicy odcinków koordynacyjnych popierają rozwój sprawności fizycznej u wszystkich dzieci.
- Zasada 3.6:** Opiekunowie i pracownicy odcinków koordynacyjnych rozwijają u wszystkich dzieci umiejętności językowe, umiejętności pisania i czytania oraz dociekliwość, ścisłe myślenie i badawczość naukową.
- Zasada 3.7:** Opiekunowie i pracownicy odcinków koordynacyjnych pomagają wszystkim dzieciom w rozwoju twórczej ekspresji.

* W kontekście systemu FDCQA, terminu "zabawy" używa się w odniesieniu do sytuacji, w której dwóch lub więcej opiekunów organizuje wspólne zabawy dla swoich podopiecznych. Takie zabawy mogą organizować sami opiekunowie lub pracownicy odcinków koordynacyjnych.

Zasada 3.1

Opiekunowie reagują na zainteresowania i zdolności wszystkich dzieci w sposób zachęcający do nauki w środowisku domowym.

Dzieci uczą się przez zabawę i interakcje z ludźmi i przedmiotami. Uczą się w sposób aktywny, budując znaczenia w trakcie manipulowania, badania i eksperymentowania. Zdobywanie wiedzy nie przychodzi jednak samo. Aby stworzyć możliwości i sytuacje skoncentrowane na dzieciach oraz pobudzić i pogłębić rozwój i wiedzę każdego dziecka, potrzebne jest przemyślane planowanie.

Dzieci przychodzą do systemu dziennej opieki w domach prywatnych osób ze swoistymi atutami, zainteresowaniami, doświadczeniami i pochodzeniem rodzinnym. Obserwując, słuchając i rozmawiając z każdym dzieckiem i jego rodziną, opiekun dowiadyuje się o dziecku jako osobie i jego aktualnym sposobie myślenia i rozumienia. Porównując zebrane informacje z ogólną wiedzą o tym, jak dzieci rosną i rozwijają się, opiekun może przewidzieć, jakie umiejętności dziecko opanuje w najbliższej przyszłości i zdecydować, jak mu ułatwić jego rozwój.

Planowanie to nieustanny proces wymagający jasnej analizy tego, co się robi i dlaczego. W prywatnym domu dziennej opieki opiekun zaczyna od dokładnej obserwacji każdego dziecka i zastanowienia się nad niektórymi z poniższych kwestii:

- W jakich sytuacjach dziecko czuje się najlepiej lub najgorzej?
- Co dziecko robi dobrze?
- O czym dziecko lubi rozmawiać?
- Czy wydaje się, że uwaga dziecka jest skoncentrowana na jakimś szczególnym zajęciu lub jakimś innym konkretnym dziecku w grupie?
- Jakie są główne motywy dramatycznej gry dziecka?
- Co dziecko najbardziej lubi robić lub uważa za pasjonujące?
- Jakie dziecko zadaje pytania?

Obserwowanie dzieci pomaga opiekunowi zastanowić się i zaplanować kolejne zajęcia w oparciu o wcześniejsze sukcesy i zainteresowania dzieci.

Aby dzień upływał dzieciom jak najprzyjemniej, opiekunowie planują także regularny tok dnia lub zajęcia, jak np. pory posiłków, odpoczynku i/lub snu lub spacerów do szkoły. Uwzględnia się następujące elementy:

- Dynamikę grupy – kto jeszcze będzie dziś pod opieką?
- Sprzęt lub materiały – co będzie potrzebne?
- Przestrzeń – w budynku czy na zewnątrz?
- Czas – co jeszcze trzeba dziś zrobić?

Notowanie obserwacji i anegdot o dzieciach, a także pomysły zajęć autorstwa samych dzieci, pomaga opiekunom zrozumieć sposób ich myślenia i ułatwia regularną wymianę informacji o dzieciach z rodzinami i pracownikami odcinków koordynacyjnych. Jest wiele sposobów rejestrowania zebranych informacji o każdym dziecku i odnotowywania pomysłów zajęć ułatwiających mu naukę. Opiekunowie uwzględniają taką metodę notowania obserwacji, która najlepiej odpowiada ich zdolnościom i ograniczeniom czasowym.

Na przykład:

- Zapisywanie w notatniku lub dzienniku.
- Trzymanie notatek w komputerze.
- Robienie zdjęć, szczególnie gdy trzeba uwiecznić niedokończone prace, typu konstrukcje z klocków, zabawy w piaskownicy czy zabawy pełne ekspresji dramatycznej.
- Korzystanie z wideokamery do rejestrowania rozwoju dzieci na przestrzeni czasu.
- Zbieranie próbek pracy dziecka. Ważne jest podpisanie i opatrzenie datą każdej próbki, aby rodziny, opiekunowie i pracownicy odcinków koordynacyjnych mogli zauważyć postępy dziecka na przestrzeni czasu.

- Założenie każdemu dziecku teczki lub albumu z wycinkami. Można dziecko poprosić o pomoc w wyborze tego, co ma być w nim umieszczone. Postawienie daty i włączenie wybranych pozycji do akt pozwala opiekunom, pracownikom i rodzinie dziecka zauważyć jego postępy w prywatnym domu dziennej opieki na przestrzeni czasu.

Pisemne plany są elastyczne, aby uwzględnić pewne niespodziewane zmiany porządku dnia lub spontaniczne zainteresowania dzieci.

Ocena jest czymś, co występuje codziennie w postaci uwag typu "to było świetne" lub "już tego nie zrobię". W sytuacjach dziennej opieki w domach prywatnych osób, analizowanie tego, co się zdarzyło każdego dnia i dlaczego tak się stało, pomaga opiekunom wyciągnąć wnioski o fachowości i efektywności ich programów:

- Jak dzieci zareagowały na to zadanie? Dlaczego?
- Czy było wystarczająco dużo miejsca, czasu, środków lub materiałów?
- Jakich nieprzewidzianych rzeczy dowiedział się opiekun o dzieciach lub sobie samym?
- Co nowego zrozumiał opiekun?
- Jak następnym razem można by ulepszyć lub wzbogacić daną czynność?

Regularne zastanawianie się nad efektywnością zaplanowanych i spontanicznych działań ułatwia zaplanowanie tego, co można by zrobić następnym razem. Ocena jest także źródłem pożytecznych informacji o nabywaniu przez dzieci wiedzy, czym można podzielić się z rodzinami i pracownikami odcinków koordynacyjnych.

Korzystanie ze sprzętu technicznego typu telewizory, komputery, gry elektroniczne, itp., jako źródła doświadczeń dla dzieci jest stosowne, jeśli nadaje się dla dzieci, a zajęcia są dobrze zaplanowane, obserwowane i oceniane przez opiekunów. Dzieląc się takimi doświadczeniami i omawiając je z dziećmi, opiekun może upewnić się, że dzieci nie będą narażone na wpływ przemocy, stereotypów lub pewnych aspektów życia dorosłych.

Fachowość opiekunów można rozwijać poprzez działania pobudzające do refleksji i wypracowanie nowych zdolności pojmowania.

Zasada 3.2

Pracownicy odcinków koordynacyjnych pomagają dzieciom w nauce poprzez wizyty domowe i/lub zabawy*.

Wizyty pracowników odcinków koordynacyjnych w domach opiekunów stwarzają okazje do nieformalnych sesji informacyjnych i skłaniają do zastanowienia się nad ich pracą. Wizyty w domach opiekunów są okazją do podzielenia się informacjami o podopiecznych, wiedzą na temat rozwoju dzieci oraz metod wychowawczych stosowanych we wczesnych latach dzieciństwa. Planując wizyty w domach opiekunów, pracownicy odcinków koordynacyjnych koncentrują się na:

- Pomaganiu opiekunom w interpretacji poczynionych obserwacji dzieci i planowaniu pod kątem zainteresowań i umiejętności dzieci.
- Pomaganiu opiekunom w opracowywaniu programów i zajęć, które odzwierciedlałyby kulturę i język rodzinny podopiecznych oraz podkreślałyby bogactwo kulturowe.
- Udzielaniu pomocy i umożliwianiu dostępu do zasobów, takich jak materiały do czytania, sprzęt i materiały do zabawy.
- Pomaganiu opiekunom w określeniu ich własnych potrzeb w zakresie samokształcenia i podnoszenia kwalifikacji zawodowych.

Wizyty domowe i zabawy dają pracownikom odcinków koordynacyjnych okazję do obserwowania podopiecznych w sytuacjach obejmujących zarówno duże jak i małe grupy. Dobrze działający program dziennej opieki w domach prywatnych osób posiada systematyczny proces zapewniający rejestrowanie tych obserwacji i regularne dzielenie się nimi z rodzinami.

Zabawy dają opiekunom i ich podopiecznym okazję do interakcji z pracownikami odcinków koordynacyjnych, innymi dziećmi i dorosłymi. Zabawy dają także okazję do nieformalnego szkolenia, w którym opiekunowie i pracownicy odcinków koordynacyjnych mogą dawać przykład swojej pracy i dzielić się między sobą wiedzą, doświadczeniem i umiejętnościami z zakresu wczesnego dzieciństwa.

Opiekunowie i pracownicy odpowiedzialni za organizowanie zabaw dokładnie planują każdą zabawę, aby zapewnić wszystkim uczestniczącym w niej dzieciom pozytywne przeżycia. Plany zabaw biorą pod uwagę:

- Liczbę i różne zainteresowania niemowląt, matych i starszych dzieci.
- Miejsce zabawy i dostępną przestrzeń w budynku i na zewnątrz.
- Dostępny sprzęt i materiały.
- Role opiekunów i pracowników odcinków koordynacyjnych.

Zabawy zapewniają wszystkim dzieciom stymulujące warunki, w jakich zdobywają wiedzę, jeśli planowanie:

- Uwzględnia obserwacje i informacje o dzieciach, zebrane od opiekunów i w czasie wizyt pracowników odcinków koordynacyjnych w domu opiekuna.
- Bierze pod uwagę atuty i zainteresowania dzieci.
- Zachęca do twórczości, dociekliwości, umiejętności samopomocy, podejmowania decyzji, współpracy i pokonywania trudności.
- Wdraża różnorodne tematy i zachowuje równowagę między różnymi rodzajami doświadczeń.
- Popiera bogactwo kulturowe.

Plan zabawy udostępnia się uczestniczącym w programie opiekunom i pracownikom odcinków koordynacyjnych, aby wszyscy mogli coś wnieść do programu i go ocenić.

* W kontekście systemu FDCQA, terminu "zabawy" używa się w odniesieniu do sytuacji, w której dwóch lub więcej opiekunów organizuje wspólne zabawy dla swoich podopiecznych. Takie zabawy mogą organizować sami opiekunowie lub pracownicy odcinków koordynacyjnych.

Zasada 3.3

Opiekunowie i pracownicy odcinków koordynacyjnych kierują zachowaniem dzieci w pozytywny sposób.

Dzieci uczą się przez odkrywanie, eksperymentowanie i sprawdzanie granic dopuszczalnych możliwości oraz doświadczanie konsekwencji swego zachowania. Nauka kontroli nad swoimi uczuciami i zachowaniem to jeden z procesów rozwoju. Aby opanować zasady dobrego wychowania, dzieci potrzebują czasu i praktyki. Potrzebują one także pomocy dorosłych, by nie wyrządzić krzywdy sobie i innym oraz nauczyć się, jakiego zachowania oczekują od nich najbliżsi i społeczeństwo.

Pozytywne strategie kierowania zachowaniem dzieci oparte są na szacunku i założeniu, że każde dziecko – na swój własny sposób – może nauczyć się kontrolować swoje emocje bez względu na obecność czy brak osoby dorosłej. Dzieci korzystają najbardziej, gdy opiekujące się nimi dorosłe osoby stosują konsekwentne podejście do kierowania ich zachowaniem. Dlatego ważne jest, by opiekunowie, pracownicy odcinków koordynacyjnych i rodziny rozmawiali między sobą o własnym odmiennym podejściu do kierowania zachowaniem dzieci, i aby osiągnęli porozumienie co do sposobu, w jaki opiekun powinien zwracać się do podopiecznych. Pomocne dla opiekunów i pracowników odcinków koordynacyjnych jest także opracowanie przejrzystych i konsekwentnych zasad postępowania dotyczących pozytywnego kierowania zachowaniem dzieci w świetle oczekiwań programu dziennej opieki w domach prywatnych osób.

Przyjęcie pozytywnych metod wychowawczych wymaga od dorosłych zrozumienia, dlaczego dziecko zachowuje się w szczególny sposób. Aby odnieść sukces, opiekun i pracownicy odcinków koordynacyjnych muszą poznać i zrozumieć swoich podopiecznych oraz zdać sobie sprawę, że na szczególne zachowanie wpływa prawdopodobnie kilka czynników. Na przykład:

- Dziecko może być zmęczone, głodne, zdenerwowane lub źle się czuć.
- Otoczenie może być zagracone, za małe w stosunku do liczby dzieci znajdujących się pod opieką lub może kusić do niepożądanego zachowania.

- Lokal może nie posiadać wystarczającej ilości środków lub materiałów, zaś te, które są dostępne, mogą być za trudne lub za łatwe dla podopiecznych o szczególnym poziomie umiejętności i zainteresowań.
- Dziecko może reagować na zachowanie innych dzieci w grupie.
- Dziecko może reagować na postawę opiekuna lub pracownika wobec jakiejś sytuacji.
- Porządek zajęć lub sytuacja może wymagać, by dzieci czekały, stały w kolejce, lub też patrzyły i słuchały, a nie były aktywne.
- Nadzór nad dziećmi i miejscem opieki może być niewystarczający.

Pozytywne kierowanie zachowaniem polega na zdolności przewidywania i – gdzie to możliwe – zapobieganiu trudnościom w zachowaniu. Opiekunowie i pracownicy odcinków koordynacyjnych myślą z góry o tym, jak najlepiej zaspokoić potrzeby i zainteresowania każdego dziecka i – jeśli to konieczne – wprowadzić do otoczenia i ustalonego porządku opieki drobne poprawki, aby w ten sposób zmniejszyć do minimum niebezpieczeństwo konfrontacji i konfliktu.

Nauczenie dzieci dobrego zachowania wymaga czasu i zrozumienia, a także stanowczości. Oznacza to nie tylko zapobieganie niepożądanemu zachowaniu, lecz także pomaganie dzieciom w wyrobieniu nowych umiejętności funkcjonowania w społeczeństwie i zrozumienia pojęcia sprawiedliwości. Opiekunowie i pracownicy odcinków koordynacyjnych mają odpowiedzialność pokazać dzieciom, jak wyrażać różnego rodzaju uczucia we właściwy sposób. Gdy opiekunowie i pracownicy odcinków koordynacyjnych akceptują zachowanie dzieci w “dobre dni”, jak również w “złe dni”, powstrzymując się od oceny, dają przykład cierpliwości i tolerancji. Gdy opiekunowie i pracownicy są szczerzy, otwarci i oznajmniają swoje potrzeby jasno i spokojnie, demonstrują oni właściwy sposób reagowania na skomplikowane emocjonalnie sytuacje.

Zasada 3.4

Opiekunowie i pracownicy odcinków koordynacyjnych pomagają wszystkim dzieciom wyrabiać siłę charakteru i umiejętność funkcjonowania w grupie.

Osoby posiadające siłę charakteru mają pozytywny pogląd na życie i dobrze sobie radzą z nieuchronnymi wzlotami i upadkami w życiu. Znajdują one wsparcie w ich związkach z innymi osobami i – gdy jej potrzebują – mogą poprosić innych o pomoc. Mają one szacunek dla siebie i silne poczucie własnej wartości. Okazują one także szacunek dla innych i cenią związki z innymi.

Dzieci, które mają wrażliwych, czułych, ciepłych i konsekwentnych opiekunów, myślą o sobie jako osobach sympatycznych i zasługujących na szacunek. Zaczynają patrzeć na świat jako miejsce, któremu można zaufać. Czują i mogą powiedzieć, że:

Mam:

- Wokół siebie ludzi, którym ufam i którzy mnie kochają bez względu na wszystko.
- Ludzi, którzy ustalają dla mnie granice, abym wiedział, kiedy przestać, zanim pojawi się niebezpieczeństwo lub kłopot.
- Ludzi, którzy przykładem swojego zachowania pokazują mi, jak należy postępować.
- Ludzi, którzy chcą, abym nauczył się robić coś dla siebie.
- Ludzi, którzy mi pomogą, jeśli będę tego potrzebował.

Jestem:

- Osobą, którą ludzie mogą polubić i pokochać.
- W stanie nazwać, zrozumieć i zaakceptować uczucia innych.
- Pełen szacunku dla siebie i innych.
- Gotów ponosić odpowiedzialność za swoje czyny.
- Pewien, że sprawy się dobrze ułożą.

Mogę:

- Z kimś porozmawiać lub przedsięwziąć kroki w związku ze sprawami, które mnie przerażają lub niepokoją.
- Znaleźć sposoby rozwiązywania problemów.
- Zapanować nad sobą, gdy mam ochotę zrobić coś, co nie jest właściwe lub jest niebezpieczne.

Opiekunowie i pracownicy odcinków koordynacyjnych pomagają dzieciom wyrabiać siłę charakteru, gdy:

- cenią i akceptują wszystkie dzieci bezwarunkowo i patrzą na nie jak na osoby kompetentne i zdolne,
- są cierpliwi, delikatni, spokojni, dodający otuchy i pewni – nawet jeśli dziecko wyraża rozpacz, frustrację lub gniew,
- zachęcają dzieci do wyrażania swoich uczuć i akceptowania uczuć innych osób,
- stwarzają dzieciom możliwości nabywania wiedzy, wspólnej pracy, dyskusowania i rozmawiania o prawach i sprawiedliwości,
- są wzorem i zachęcają do optymizmu, opiekuństwa, empatii, współpracy i szacunku dla innych.
- wprowadzają zajęcia, które zawierają unikalne cechy każdego dziecka i które krzewią odmiennosc.
- unikają nadmiernej ochrony dzieci i zachęcają je do próbowania nowych rzeczy i robienia czegoś dla samych siebie z minimalną pomocą dorosłych.

Zasada 3.5

Opiekunowie i pracownicy odcinków koordynacyjnych popierają rozwój sprawności fizycznej u wszystkich dzieci.

Dzieci mają wrodzony pociąg do odkrywania i opanowywania swojego otoczenia. Aktywność fizyczna potrzebna do poruszania się z miejsca na miejsce i manipulowania przedmiotami sprzyja nabywaniu wiedzy i robieniu postępów we wszystkich innych dziedzinach. Rozwój sprawności fizycznej u dziecka ma także wpływ na rozwój pewności siebie, własnej tożsamości i dobrego samopoczucia.

Rośnie coraz bardziej świadomość i zaniepokojenie ogólnym stanem zdrowia i dobra dzieci w Australii. Dzieciom, które są mniej aktywne i mają nadwagę, grożą w późniejszych latach życia poważne choroby i schorzenia. W związku z tym, potrzebują one możliwości rozwinięcia umiejętności i pozytywnych postaw, które wykształcają i sprzyjają wzrostowi fizycznemu, rozwojowi, zdrowiu i dobru.

Opiekunowie i pracownicy odcinków koordynacyjnych planują, obmyślają i umożliwiają dzieciom zadania, które doskonalą ich sprawność fizyczną, w tym koordynację, zręczność, elastyczność, umiejętności ruchowe, koordynację wzrokowo-ruchową oraz ogólną siłę mięśni i wytrzymałość. Samo zapewnienie terenu do wolnej zabawy na zewnątrz nie wystarcza, by właściwie pobudzić rozwój fizyczny dzieci.

Program zapewnia dzieciom dostęp do różnego rodzaju materiałów pobudzających i rozwijających u dzieci małą i dużą motorykę, np. ramy do wspinania się, szcudła, równoważnie, piłki, zabawki na kółkach, narzędzia o różnej wielkości typu szpadle, miotły/szczotki, grabie, łopaty/czerpaki, ciasto, młotki i szczypce, sprzęt typu wywrotki-ładowarki, zabawki, które się pcha i ciągnie, elementy konstrukcyjne, klocki oraz piasek i woda. Oprócz kupnych materiałów i sprzętu, opiekunowie i pracownicy odcinków koordynacyjnych sami wykonują proste zabawki, dopasowane do konkretnych umiejętności i zainteresowań dzieci.

Jeśli sprzęt jest wielofunkcyjny, można go inaczej rozłożyć lub dostosować do konkretnych umiejętności i zainteresowań dzieci, stwarzając więcej różnorodności i podnosząc stopień trudności w miarę wzrastania ich sprawności. W miarę możliwości, zachęca się podopiecznych do pomocy w rozstawianiu sprzętu oraz do podsuwania pomysłów zajęć, doznań i materiałów.

Przez cały dzień, zarówno w budynku jak i na zewnątrz, dzieci mają okazje do aktywności fizycznej. Czynności usprawniające motorykę małą wplata się w zadania językowo-muzyczne, zaś szeroki zakres ruchów w muzykę, taniec, gry i spacer po okolicy.

Zachęca się dzieci do rozwijania umiejętności w odpowiadającym im tempie i na ich własny sposób, wtedy kiedy sprawdzają swoje możliwości i ograniczenia. Choć dzieci potrzebują entuzjazmu osób dorosłych i zachęty do uczestnictwa w zajęciach fizycznych, wrażliwa osoba nie pospieszy dziecku z pomocą dopóki nie da ono do zrozumienia, że jej potrzebuje.

W przypadku dzieci w wieku szkolnym, zapewnia się możliwość ćwiczenia umiejętności ruchowych wymaganych do pomyślnego uczestnictwa w zajęciach szkolnych i sportowych. Na przykład, trening z piłką, biegi, skoki, używanie i dbałość o sprzęt sportowy, pisanie, rysowanie i używanie odpowiednich narzędzi.

Zasada 3.6

Opiekunowie i pracownicy odcinków koordynacyjnych rozwijają u wszystkich dzieci umiejętności językowe, umiejętności pisania i czytania oraz dociekliwość, ścisłe myślenie i badawczość naukową.

Dzieci są niestrudżonymi badaczami, odkrywcami i ekspertami od rozwiązywania problemów. Chcą się dowiedzieć o otaczającym ich świecie i zrozumieć, jak on działa. Poprzez interakcję z dorosłymi, innymi dziećmi i otoczeniem, odkrywają znaczenie rzeczy i rozwijają zdolność coraz bardziej złożonego i zaawansowanego myślenia. W nabywaniu przez dzieci wiedzy kluczową rolę odgrywa język i inne formy porozumiewania się, umożliwiające im szukanie i rozumienie informacji, wyrażanie opinii i przekazywanie uczuć.

Opiekunowie i pracownicy odcinków koordynacyjnych stwarzają mnóstwo okazji do indywidualnego porozumiewania się z dziećmi i zachęcają je do inicjowania rozmów, jak również słuchania innych.

Język każdego dziecka odzwierciedla jego pochodzenie kulturowo-społeczne. Ponieważ język jest tak ważnym narzędziem w myśleniu i nabywaniu wiedzy, respektuje się język ojczysty dziecka i – w miarę możliwości – zachęca się do jego używania.

W przypadku niektórych dzieci, językiem używanym w domu nie jest język angielski. Niemożność porozumiewania się we wspólnym języku może być czynnikiem izolującym i utrudniającym przejście z otoczenia rodzinnego do programu dziennej opieki w domach prywatnych osób. Usłyszenie nawet kilku słów lub zwrotów w języku ojczystym podnosi na duchu i może w tym okresie dodać dziecku otuchy. Opiekunom i pracownikom odcinków koordynacyjnych pomaga się w nauce ważnych słów i zwrotów z języka ojczystego dziecka i w zrozumieniu zagadnień związanych z dwujęzycznością.

Program dziennej opieki w domach prywatnych osób daje dzieciom otoczenie bogate w znaki, symbole, słowa i liczby i umożliwia dostęp do pomocy naukowych, które pozwalają dzieciom rozwinąć podstawowe pojęcia z matematyki, czytania i pisania.

Opiekunowie i pracownicy odcinków koordynacyjnych rozważają:

- korzystanie z pomocy pobudzających dzieci do myślenia; Na przykład, książki do nauki liczenia i książki z rymowanymi, gry używające liczb, takie jak karty i domina, czy też sprzęt nawiązujący do kształtów, kolorów, wzorów i wagi,
- stworzenie dzieciom możliwości, dopasowywania, sortowania, układania w kolejności, liczenia, mierzenia, rozpoznawania i tworzenia wzorów,
- używanie pomocy matematycznych, takich jak linijki, taśmy do mierzenia, kalkulatory, wagi i kubki do mierzenia,
- zapewnienie różnych książek i innych materiałów do czytania; na przykład, książki traktujące o różnicach między rolami obu płci, rodzajach rodzin lub zdolnościach, czasopisma, gazety, katalogi, ulotki, jadłospisy,
- włączenie do programu dnia piosenek, rymów i zabaw opartych na porozumiewaniu się na migi, aby pobudzać u dzieci rozwój umiejętności językowych,
- organizowanie zajęć, które uwzględniają i pogłębiają wrażliwość kulturową dzieci; na przykład, oglądanie książek i słuchanie piosenek w językach obcych,
- całodzienny dostęp do materiałów piśmiennych, w budynku i na zewnątrz, umożliwiający dzieciom dodanie do zabawy umiejętności pisania; na przykład, robienie list, znaków i etykietek,
- stworzenie dzieciom możliwości wyrobienia nowych umiejętności poprzez rozwiązywanie problemów metodą prób i błędów, wiedząc, że – w razie potrzeby – będą mogły poprosić osobę dorosłą o pomoc.

Podstawy umiejętności pisania, czytania i liczenia przez dzieci rodzą się wtedy, gdy widzą one, jak osoby dorosłe posługują się językiem pisemnym i pojęciami matematycznymi do “prawdziwych” celów. Na przykład, sporządzanie i korzystanie z list zakupów, posługiwanie się przepisami kulinarnymi, korzystanie z rozkładów jazdy, książek telefonicznych i kalendarzy.

Dzieciom w wieku szkolnym stwarza się możliwości odrabiania prac domowych, a opiekunowie udzielają swego wsparcia i okazują szczególne zainteresowanie przeżyciami i sukcesami dzieci w szkole. Interesując się nauką każdego dziecka, dostarczają mu uzupełniających doznań i możliwości dalszej nauki w programie dziennej opieki w domach prywatnych osób.

Zasada 3.7

Opiekunowie i pracownicy odcinków koordynacyjnych pomagają wszystkim dzieciom w rozwoju twórczej ekspresji.

Twórczość to sposób myślenia, eksperymentowania, tworzenia i robienia, zawierający pewną oryginalność myśli i wyrazu. Choć w zasadzie, gdy dyskutujemy o twórczości, koncentrujemy się na muzyce, ruchu i sztukach plastycznych, to trzeba pamiętać, że twórczość przejawia się także w sferach takich jak język, matematyka, nauka i technika, rozwiązywanie problemów i związki międzyludzkie.

Opiekunowie i pracownicy odcinków koordynacyjnych odgrywają ważną rolę w rozwoju twórczości u dzieci, gdy stwarzają dzieciom możliwości manipulowania materiałami w celu wyrażenia czy zbudowania czegoś, grania muzyki oraz wyrażenia i przekazania swoich pomysłów i uczuć. Udostępniając nieograniczone środki bez presji czasowej i okazując autentyczne zainteresowanie i zrozumienie tego, co dzieci robią, opiekunowie i pracownicy odcinków koordynacyjnych pomagają im w rozwoju twórczego wyrażania swojej osobowości.

Aby coś przedstawić oraz wyrazić i przekazać swoje pomysły, dzieci będą korzystały z różnych materiałów, nie tylko tych, z których korzysta się w sztuce. Gdy są w stanie coś odkryć i rozwinąć różne sposoby zaprezentowania twórczości, dzieci zaczynają rozumieć, że ich pomysły są ważne i doceniane. Zapewnienie otoczenia i środków, które zainteresują dzieci i pobudzą w nich dociekliwość, wywoła w nich pytania, obudzi ich wyobraźnię i pobudzi do odkrywania. Na przykład, otoczenie, w którym:

- Dzieci zaznajamiają się z przyborami i materiałami używanymi w sztukach plastycznych i mogą nimi eksperymentować, aby stworzyć własne prace i dać wyraz swojej wyobraźni, a nie korzystać z szablonów i kolorować książki z rysunkami.
- Daje się dzieciom dużo czasu, by mogły dotknąć, utrzcęć, uszczypnąć, zgnieść, rozwałkować i spłaszczyć ciasto lub glinę bez używania przecinarki lub wałka do ciasta.
- Zachęca się je do odkrywania kolorów, struktur, widoków i dźwięków w naturalnym środowisku, np. poprzez używanie szkieł powiększających do badania liści, drzew, kamieni i muszli, słuchanie deszczu i wiatru, rozmawianie o efektach światła, zmianach sezonowych i pogodzie.
- Stwarza się dzieciom możliwości słuchania, śpiewania, tworzenia, tańczenia i eksperymentowania z dźwiękiem. Dobrym źródłem wielu instrumentów muzycznych – komercyjnych i wykonanych metodą domową – są rynki i sklepy z towarami używanymi. Układa się je w taki sposób, by dzieci mogły swobodnie je odkrywać i zajmować się nimi na swój własny sposób.
- Prezentuje się dzieciom szeroki wachlarz tańca i muzyki, od klasycznej do rapa, i reprezentującej wiele kultur, gatunków i epok. W przypadkach, gdzie koszt i odległość uniemożliwiają dostęp do występów artystów muzyki i tańca, dobrym rozwiązaniem jest skorzystanie z taśm audiowizualnych.
- Poprzez opowiadanie historyjek, używanie kukiełek i odgrywanie scenek z podziałem na role, zachęca się dzieci do myślenia i zabaw opartych na inwencji twórczej. Idealnym miejscem do zabawy “polowanie na niedźwiedzia” lub “spacer w dżungli” jest ogród lub park, zaś punktem wyjścia do poszukiwań archeologicznych lub źródłem ukrytego “skarbu” może być piaskownica.
- Zapewnia się dzieciom kostiumy do przebierania się i rekwizyty do opartej na wyobraźni zabawy, która odzwierciedla społeczno-kulturową różnorodność społeczeństwa.
- Zapewnia się dzieciom pomoce, takie jak pudełka, kartony, walce z brylistu, puste pojemniki, butelki, klocki i kawałki drewna, które zachęcają dzieci do eksperymentowania z trójwymiarową budową.
- Daje im się czas i możliwość ukończenia długoterminowych prac oraz miejsce do ich przechowywania.
- Prace dzieci są wystawiane w taki sposób, by pokazać wysiłek każdego dziecka. Do utrwalenia prac niedokończonych i tymczasowych, takich jak budowle z klocków czy kreacje z piasku, można używać fotografii. Nagraniami śpiewu i muzyki stworzonej przez dzieci można podzielić się z rodzinami.

Wyciąg z Informatora FDCQA *Quality Practices Guide* (Informator jakości pracy programów uczestniczących w systemie FDCQA).

Następujące stwierdzenia wstępne zaczerpnięto z Informatora *Quality Practices Guide* (wydanie II z roku 2004) dotyczącego systemu gwarancji jakości programów dziennej opieki w domach prywatnych osób (Family Day Care Quality Assurance – FDCQA). Stwierdzenia te leżą u podstawy wskaźników fachowości w odniesieniu do każdej zasady i stanowią kontekst i cele poszczególnych aspektów opieki. Przyczynią się one do lepszego zrozumienia pożądaných rezultatów z punktu widzenia dzieci i ich rodzin. Dodatkowe informacje dotyczące wskaźników fachowości można znaleźć w Informatorze FDCQA *Quality Practices Guide*.

Zdrowie, higiena, żywienie, bezpieczeństwo i dobro dzieci

Programy dziennej opieki w domach prywatnych osób mają wyjątkowy charakter, ponieważ spełniają one jednocześnie podwójną funkcję: domu rodzinnego i placówki opieki nad dziećmi. Aby zapewnić dzieciom fachową opiekę, opiekunowie i pracownicy odcinków koordynacyjnych muszą orientować się w bieżących badaniach i zalecanej praktyce w odniesieniu do zdrowia, higieny, żywienia, bezpieczeństwa dzieci oraz postępowania w nagłych wypadkach.

Jest rzeczą niezbędną, by pracownicy programu i opiekunowie znali i spełniali wszystkie stanowe i terytorialne wymagania prawne dotyczące bezpieczeństwa i dobra dzieci, szczególnie w odniesieniu do ochrony dziecka.

Bez względu na ich indywidualne umiejętności lub pochodzenie, wszystkie dzieci mają prawo do fachowej opieki w czystym, bezpiecznym i zdrowym otoczeniu, w którym ich dobro z punktu widzenia programu ma nadrzędne znaczenie. W ramach swego obowiązku zapewniania opieki, opiekunowie i pracownicy odcinków koordynacyjnych uwzględniają unikalne aspekty środowiska dziennej opieki w domach prywatnych osób oraz indywidualne potrzeby i pochodzenie kulturowe dzieci i rodzin. Ma to szczególnie ważne znaczenie przy planowaniu porcji posiłków dla dzieci, wymogów dotyczących ich snu lub odpoczynku, ubioru i higieny osobistej.

- Zasada 4.1:** Dzieciom zapewnia się bezpieczne otoczenie.
- Zasada 4.2:** Posiłki i napoje są pożywne i uwzględniają różnice kulturowe.
- Zasada 4.3:** Przestrzega się zasad ochrony zdrowia i bezpieczeństwa wszystkich dzieci.
- Zasada 4.4:** Zmiana pieluch, czynności fizjologiczne i kąpiel odbywają się w przyjemnej atmosferze.
- Zasada 4.5:** Przestrzega się potrzeb odpoczynku, snu i wygody dzieci.
- Zasada 4.6:** Ciągłe wdraża się aktualne przepisy stanowe i terytorialne dotyczące ochrony i dobra dziecka.

Zasada 4.1

Dzieciom zapewnia się bezpieczne otoczenie.

Ponieważ miejsce opieki to także dom rodziny, opiekunowie i pracownicy odcinków koordynacyjnych muszą zaakceptować ten fakt i utrzymywać delikatną równowagę między respektowaniem prawa rodziny opiekuna do prywatności a wygodą i stworzeniem bezpiecznego miejsca dla dzieci.

Małe dzieci nie rozumieją potencjalnych niebezpieczeństw istniejących w domu. Kierownictwo, pracownicy odcinków koordynacyjnych i opiekunowie mają prawny i moralny obowiązek dopilnowania, aby nigdy nie było w zasięgu dzieci potencjalnie niebezpiecznych produktów, roślin i przedmiotów.

Stanowe i terytorialne ustawodawstwo dotyczące wydawania zezwoleń, przepisy dotyczące zdrowia publicznego i przepisy dotyczące bezpieczeństwa i higieny pracy, jak również *National Standards for Family Day Care** (Krajowe standardy dla dziennej opieki w domach prywatnych osób), podają dopuszczalne normy bezpieczeństwa w warunkach programu dziennej opieki w domach prywatnych osób. Porad dotyczących oceny i minimalizowania zagrożeń w warunkach opieki oraz wyboru i instalacji przyborów i sprzętu spełniającego zalecane normy bezpieczeństwa udziela także wiele innych uznanych organów zdrowia i bezpieczeństwa.

Kierownictwo, pracownicy odcinków koordynacyjnych i opiekunowie mają obowiązek opracować systematyczny proces zapewniający regularną kontrolę miejsc opieki i sprzętu oraz – w przypadku zaistnienia zagrożeń bezpieczeństwa – podjęcie niezwłocznych środków zaradczych.

Utrzymywanie bezpiecznego otoczenia w programie dziennej opieki w domach prywatnych osób wymaga uwzględnienia wielu czynników. Chodzi tu o:

- Bezpieczne przechowywanie środków czyszczących, dezynfektorów, trucizn, przyborów toaletowych, sprzętu pierwszej pomocy i innych niebezpiecznych i łatwopalnych substancji.
- Bezpieczne używanie grzejników, kominków, piecy, urządzeń chłodzących i wentylatorów.

- Minimalizowanie niebezpieczeństwa złapania, uszczyplenia, przygniecenia lub uderzenia dziecka przez zabawki, sprzęt lub meble.
- Dopilnowanie, by cały sprzęt był utrzymywany w stanie czystości, dobrym stanie technicznym i spełniał odpowiednie australijskie normy bezpieczeństwa. Na przykład: łóżeczka dziecięce, podwyższone krzesła, siedzenia w samochodach, wózki dziecięce i spacerowe.
- Odizolowywanie potencjalnych niebezpieczeństw na zewnątrz budynków, takich jak baseny, stawy, szopy, zwierzęta i trujące rośliny z ostrymi cierniami lub wydatnymi kolcami.
- Planowanie i bezpieczne prowadzenie wycieczek.
- Bezpieczną jazdę samochodem lub środkami komunikacji miejskiej.
- Ochronę bezpieczeństwa młodszych dzieci i jednoczesne uznawanie potrzeby starszych dzieci do tworzenia i podejmowania nowych wyzwań fizycznych.
- Bezpośredni nadzór nad interakcjami dzieci ze zwierzętami. Na przykład, zwierzęta należy trzymać w miejscu oddzielnym od terenu zabaw dzieci, chyba że interakcje między dziećmi i danym zwierzęciem może bezpośrednio nadzorować osoba dorosła.

Opiekunowie i pracownicy odcinków koordynacyjnych, dopilnowują, by dzieci były właściwie ubrane stosownie do zajęć i warunków w budynku i na zewnątrz. W porozumieniu z pracownikami odcinków koordynacyjnych, opiekunami i rodzinami, program opracowuje i ciągle uaktualnia zasady ochrony przed słońcem, które uwzględniają zalecenia stanowych i terytorialnych organizacji zajmujących się chorobami raka.

Opiekunowie i pracownicy odcinków koordynacyjnych mają obowiązek dopilnować, by zasady te były konsekwentnie realizowane i by oni sami zawsze przykładowo stosowali je w praktyce. Regularne informowanie rodzin o ochronie przed słońcem przyczynia się do zachowania ciągłości między domem a środowiskiem dziennej opieki w domach prywatnych osób.

* W stanach i terytoriach nie posiadających przepisów regulujących wydawanie zezwoleń na prowadzenie programów dziennej opieki w domach prywatnych osób, standardy *National Standards for Family Day Care* stanowią podstawową normę, do której muszą się stosować placówki, aby zapewnić ochronę i bezpieczeństwo dzieciom znajdującym się pod ich opieką. Bliższe informacje na ten temat można znaleźć w publikacji Ministerstwa d/s Usług Rodzinnych i Społecznych (FaCS) pt. *Child Care Services Handbook* (Poradnik dla placówek opieki nad dzieckiem), dostępnej pod adresem internetowym Ministerstwa FaCS: www.facs.gov.au/childcare

Zasada 4.2

Posiłki i napoje są pożywne i uwzględniają różnice kulturowe.

Jedzenie spożywane przez dzieci wpływa na ich wzrost i rozwój, ogólne zachowanie i samopoczucie. Dlatego aby pobudzać normalny rozwój dzieci, ważne jest, by podawane dzieciom jedzenie było pożywne i było podawane w odpowiednich ilościach. Dzieci mogą spędzać długie okresy czasu w programie dziennej opieki w domach prywatnych osób. W związku z tym, aby upewnić się, że codzienne potrzeby żywieniowe każdego dziecka są zaspokajane, opiekunowie i pracownicy odcinków koordynacyjnych muszą współpracować z rodzinami.

Spożywanie posiłków to także źródło przyjemności. Dlatego ważne jest, by opiekunowie i pracownicy nie byli przejęci odżywianiem i manierami do tego stopnia, że zapominali o przyjemności, jaką dzieciom sprawia jedzenie. Wiele nabytych w dzieciństwie nawyków jedzenia i postaw wobec spożywania posiłków zostaje im na całe życie.

Z jedzenia posiłków opiekunowie stwarzają relaksowe spotkania towarzyskie, gdy:

- Zapewniają przyjemne i atrakcyjne miejsce do jedzenia.
- Stwarzają spokojną, swobodną atmosferę.
- Nawigują z dziećmi ciekawą rozmowę.
- Służą za przykład swoim zachowaniem i jedzeniem posiłku z przyjemnością.
- Respektują prawo każdego dziecka do wyboru rodzaju posiłku i jedzenia bez pomocy.

Gdy posiłki zapewnia placówka, opiekunowie współpracują z rodzinami, aby upewnić się, że uwzględniają one różnice kulturowe. Opiekunowie powinni także zwracać uwagę na zwyczaje dotyczące spożywania posiłków w rodzinie każdego dziecka. Gdy różnią się one od zwyczajów w programie dziennej opieki w domach prywatnych osób, opiekunowie i/lub pracownicy odcinków koordynacyjnych otwarcie dyskutują o tej kwestii z rodzinami i znajdują odpowiednie rozwiązanie.

Opiekunowie starają się zachować równowagę między przyjemnym spożywaniem posiłków a potrzebą bezpiecznego obchodzenia się z żywnością. Bez względu na to, czy posiłki zapewnia rodzina, czy placówka, opiekunowie i pracownicy odcinków koordynacyjnych przestrzegają właściwych metod postępowania z żywnością, aby spożywane przez dzieci posiłki były bezpieczne i zachowywały wartość odżywczą.

Aby opracować jasne zasady i procedury postępowania z żywnością oraz jej transportu i przechowywania, kierownictwo, pracownicy odcinków koordynacyjnych, opiekunowie i rodziny mogą skorzystać z informacji dotyczących bezpiecznego postępowania z żywnością, których udzielają uznane organy zdrowia i bezpieczeństwa w poszczególnych stanach i terytoriach. Fachowość pracy programu w tych sferach poprawia się, gdy opiekunowie i pracownicy odcinków koordynacyjnych uczestniczą w odpowiednim przeszkoleniu.

Zasada 4.3

Przestrzega się zasad ochrony zdrowia i bezpieczeństwa wszystkich dzieci.

Zasady postępowania opracowane przez program w porozumieniu z pracownikami, opiekunami, rodzinami i uznanymi organami zdrowia i bezpieczeństwa stwarzają dzieciom i dorosłym podstawy dobrej pracy i bezpiecznego otoczenia. Kierownictwo wspiera pracowników odcinków koordynacyjnych i opiekunów oraz pomaga im w ochronie zdrowia dzieci i w odpowiedzialnym postępowaniu w nagłych sytuacjach poprzez opracowanie wskazówek dotyczących:

- Ograniczania do minimum rozprzestrzeniania chorób zakaźnych.
- Kontroli chorób.
- Podawania leków.
- Planowania na wypadek pożaru i innych nagłych sytuacji.
- Krzewienia higieny jamy ustnej i uzębienia.

Gdy małe dzieci przebywają ze sobą w grupie, wzrasta niebezpieczeństwo infekcji. Oprócz wywoływania stresu u dzieci, częste infekcje w prywatnym domu prowadzącym dzienną opiekę mogą być źródłem stresu dla pracujących członków rodzin, szczególnie jeśli zostają oni zmuszeni do dłuższego zwolnienia z pracy. Może to także oznaczać stres dla opiekunów, którzy mogą być zmuszeni do przerwania pracy podczas gdy oni sami lub członkowie ich rodzin cierpią na infekcję lub dochodzą do siebie.

Rozprzestrzenianie wieku infekcji i chorób można znacznie zmniejszyć stosując proste, zwalczające infekcje środki zaradcze, takie jak częste, dokładne mycie rąk. W sytuacjach, w których mycie rąk nie jest możliwe, można używać zawierających antyseptyk "mokrych chusteczek" lub innych wypróbowanych środków zatwierdzonych przez uznany organ zdrowia.

Ponieważ małe dzieci mogą zachorować bardzo szybko, opiekunowie i pracownicy odcinków koordynacyjnych muszą zdawać sobie z tego sprawę i znać typowe oznaki chorób. Opiekunowie dokładnie obserwują dziecko objawiające pierwsze oznaki choroby, nietypowe zachowanie lub rozwój i zasięgają porady rodziny dziecka i/lub pracowników odcinków koordynacyjnych. Opiekunowie i pracownicy odcinków koordynacyjnych podają lekarstwo lub inny środek tylko po otrzymaniu pisemnego pozwolenia od rodziny i zgodnie z przyjętą w programie procedurą.

W przypadku dziecka mającego dodatkowe potrzeby zdrowotne, program posiada indywidualny plan kontroli zdrowia, opracowany przez rodzinę dziecka w porozumieniu z lekarzem ogólnym lub specjalistą dziecka. Opiekunowie i pracownicy odcinków koordynacyjnych wiedzą, jak należy plan realizować.

Opiekunowie i pracownicy odcinków koordynacyjnych opracowują i ćwiczą metody skutecznej ewakuacji dzieci i siebie samych z domów opiekunów, miejsc zabaw i pomieszczeń odcinków koordynacyjnych na wypadek niebezpieczeństwa. Ważne jest, by plany dotyczące przygotowania na wypadek niebezpieczeństw uwzględniały także nagłe sytuacje poza normalnymi godzinami pracy. Na przykład, posiadanie dostępu do służb doraźnej pomocy i ewakuacja dzieci podczas opieki całonocnej.

Opiekunowie i pracownicy odcinków koordynacyjnych otrzymują odpowiednie przeszkolenie w używaniu stosownego sprzętu awaryjnego, takiego jak gaśnice i koce przeciwpożarowe. Ważnym aspektem zapewniającym bezpieczeństwo podopiecznych jest także przeszkolenie w udzielaniu pierwszej pomocy i stosowaniu reanimacji sercowo-płucnej (CPR).

Zasada 4.4

Zmiana pieluch, czynności fizjologiczne i kąpiel odbywają się w przyjemnej atmosferze.

Znane, regularne, wykonywane bez pośpiechu czynności, które dzieci mogą przewidzieć, przynoszą im uspokojenie i minimalizują stres u nich samych i u opiekujących się nimi dorosłych. Opiekunowie i pracownicy odcinków koordynacyjnych znajdują czas, by porozmawiać z rodzinami o atmosferze jaka panuje w domu dziecka podczas kąpieli, czynności fizjologicznych i zmiany pieluch, po czym wspólnie decydują o sposobie wykonywania tych czynności w domu opiekuna.

Zmiana pieluch

Zmiana pieluch stwarza okazje do wesółych interakcji z niemowlętami i małymi dziećmi. Opiekunowie wypracowują dobrze dziecku znaną, swobodną kolejność wykonywanych czynności, odzwierciedlającą szacunek do dziecka i zwyczajów wychowawczych rodziny poprzez:

- Rozmowy z rodzinami o codziennych czynnościach w domu i preferowanym przez dziecko harmonogramie, aby zapewnić konsekwencję i ciągłość doznań.
- Częstą zmianę pieluch, aby zagwarantować utrzymanie zdrowia, higieny i wygody niemowląt i małych dzieci.
- Pytanie małych dzieci o wyrażenie zgody na sprawdzenie ich pieluchy i prowadzenie przyjemnej rozmowy związanej z tą czynnością.
- Wyjaśnianie, dlaczego potrzebna jest zmiana pieluchy lub ubrania.

Domy opiekunów i tereny zabaw mają miejsce przeznaczone do zmiany pieluch. Używa się ławki lub maty o nieprzepuszczalnej, zmywalnej powierzchni, którą czyści się po każdorazowym użyciu. W porozumieniu z pracownikami, opiekunami i rodzinami, program opracowuje i uaktualnia szczegółowy zestaw metod zmieniania pieluch, które uwzględniają:

- Aktualne porady uznanych organów zdrowia.
- Odpowiednie używanie rękawic i mycie rąk.
- Bezpieczne usuwanie zabrudzonych pieluch.
- Sposoby bezpiecznego i higienicznego przechowywania zabrudzonej odzieży i pościeli do czasu jej uprania lub wyrzucenia.

- Postępowanie minimalizujące rozprzestrzenianie infekcji.

Czynności fizjologiczne

W miarę jak dzieci rosną, rozwijają one w sobie coraz większe zrozumienie swego organizmu i jego funkcji. Opiekunowie zachęcają małe dzieci do wykazywania zainteresowania naśladowaniem innych dzieci korzystających z toalety. Obserwowanie małego dziecka pomaga opiekunowi ocenić jego gotowość do załatwiania się do nocnika. Dodatkową pomocą w ustaleniu, czy powinno się rozpocząć naukę przyzwyczajania dziecka do nocnika, są rozmowy z rodziną dziecka. Opiekunowie przyjmują pomocne i spokojne podejście do przyzwyczajania dziecka do załatwiania się do nocnika poprzez:

- Uwzględnienie poziomu rozwoju dziecka odnośnie załatwiania się do nocnika.
- Podchodzenie do czynności fizjologicznych spokojnie.
- Pomaganie dzieciom w korzystaniu z toalety i pozytywne wspieranie ich starań.
- Przypominanie dzieciom o załatwianiu się i – w razie potrzeby – służenie im pomocą.
- Pamiętanie o tym, że umiejętności korzystania przez dzieci z toalety mogą zawieść.
- Okazywanie spokojnej reakcji na “wypadki fizjologiczne”.
- Zachęcanie dzieci do mycia rąk po załatwianiu się.

Przedszkolaki i dzieci w wieku szkolnym

Przedszkolaki są z reguły same odpowiedzialne za załatwianie swoich potrzeb fizjologicznych i mycie rąk, ale niektóre dzieci nadal potrzebują przykładu i zachęty do stosowania dobrych nawyków higieny.

Gdy pod opieką znajdują się starsze dzieci, opiekunowie i pracownicy odcinków koordynacyjnych muszą opracować zasady nadzoru ich czynności fizjologicznych, kąpieli i ubioru, które chronią ich godność i respektują ich prywatność. Aspektem tym należy poświęcać szczególną uwagę, gdy dzieci podlegają wielogodzinnemu programowi dziennej opieki w domach prywatnych osób lub zostają tam na noc.

Zasada 4.5

Przestrzega się potrzeb odpoczynku, snu i wygody dzieci.

Program posiada aktualne informacje dotyczące bezpieczeństwa łóżeczek dzieciennych, normalnych łóżek i pościeli oraz procedury dotyczące pór snu. Korzystając z zawartych w nich wyników badań i w porozumieniu z pracownikami odcinków koordynacyjnych, opiekunami i rodzinami, program opracowuje dla opiekunów jasne wytyczne dotyczące pór snu i odpoczynku dzieci znajdujących się pod opieką w domach prywatnych osób

Zasady i procedury programu dotyczą:

- Używania bezpiecznych łóżeczek dzieciennych spełniających australijskie normy.
- Stawiania łóżeczek dzieciennych w bezpiecznych miejscach, np. z dala od okien z żaluzjami i/lub sznurkami od firanek.
- Metod postępowania, które zmniejszają niebezpieczeństwo zespołu nagłej śmierci niemowląt (Sudden Infant Death Syndrome – SIDS):
 - układanie niemowląt do snu na plecach,
 - nieprzykrywanie twarzy i głów niemowląt podczas snu,
 - kładzenie stóp niemowląt na dole łóżeczka i mocne wsuwanie zwisającej pościeli pod materac.
 - niewkładanie do łóżeczka kołdry, pierzyny, poduszki i miękkich osłon na ścianki łóżeczka.
 - w przypadku niemowląt i małych dzieci – nieużywanie koców elektrycznych, grzałek i torebek wypełnionych ziarnami pszenicy,

- zakaz palenia tytoniu i nieprzegrzewanie pomieszczenia, w którym śpi dziecko.

Opiekunowie dostosowują harmonogram snu i odpoczynku do potrzeb poszczególnych dzieci. Dzieci, które chcą odpoczywać lub spać, powinny to robić, zaś te, które nie chcą spać, nie powinny być do tego zmuszane. Dzieciom nie potrzebującym snu zapewnia się ciche zajęcia, takie jak czytanie, rozmowy i słuchanie, pisanie i rysowanie, rozwiązywanie zagadek czy gry świetlicowe. Opiekunowie rozmawiają z rodzinami o zwyczajach dotyczących snu i odpoczynku każdego dziecka, aby jak najbardziej zachować ciągłość między zwyczajami w domu i w miejscu opieki.

W przypadku niektórych dzieci, zwłaszcza gdy są one w okresie przystosowawczym, zaśnięcie i obudzenie się w nowym, obcym miejscu może napełniać je przerażeniem. W razie potrzeby, opiekunowie poświęcają czas na uspokojenie każdego dziecka, kołysanie lub głaskanie go i ewentualnie włączenie cichej muzyki.

Regularne udzielanie rodzinom informacji o bezpiecznym sprzęcie i zwyczajów dotyczących spania zapewnia ciągłość między domem a miejscem dziennej opieki w domach prywatnych osób.

Zasada 4.6

Ciągle wdraża się aktualne przepisy stanowe i terytorialne dotyczące ochrony i dobra dziecka.

Dobro dzieci jest sprawą nadrzędnej wagi. Opiekunowie i pracownicy odcinków koordynacyjnych dopilnowują, aby w czasie pobytu w miejscu dziennej opieki w domach prywatnych osób wszystkie dzieci były wolne od maltretowania seksualnego, emocjonalnego i fizycznego oraz, aby otrzymywały one wystarczające posiłki, dach nad głową, opiekę lekarską i nadzór. Opiekunowie i pracownicy odcinków koordynacyjnych są wyczuleni na zagrożenia, na jakie narażone są dzieci, będące świadkami lub ofiarami przemocy, molestowania lub zastraszania w domu.

Dzieci wystawione są na dalsze niebezpieczeństwo, jeśli opiekujące się nimi osoby są świadome molestowania i albo wykorzystują takie informacje niewłaściwie, albo w ogóle nic z nimi nie robią. Program ma obowiązek dbać o dobro dzieci za pośrednictwem placówki opieki. Obowiązek opieki należy do wszystkich stron zaangażowanych w program, w tym właścicieli, sponsorów, zarządu, posiadaczy zezwoleń, opiekunów i pracowników odcinków koordynacyjnych.

Aby pomóc wszystkim zainteresowanym stronom w zrozumieniu i wypełnianiu ich prawnych obowiązków oraz w skutecznym zajmowaniu się zagadnieniami ochrony dziecka, gdy takowe wynikną, program popiera dokumentami swoje zasady i procedury ochrony dziecka.

Zasady ochrony dziecka zawierają informacje dotyczące:

- Zaangażowania programu w ochronę dzieci.
- Obowiązków kierownictwa, pracowników odcinków koordynacyjnych i opiekunów odnośnie ochrony dziecka.
- Trybu składania raportów.
- Kwestii poufności i przechowywania akt.

Zorganizowanie otoczenia chroniącego dzieci może zminimalizować zagrożenie podopiecznych.

Program uwzględnia:

- Włączenie zasad ochrony dziecka do poradników informacyjnych dla pracowników, opiekunów i rodzin.
- Włączenie informacji dotyczących zasad i procedur ochrony dziecka do procesów szkoleniowo-informacyjnych dla pracowników odcinków koordynacyjnych, opiekunów i rodzin dzieci.
- Sprawdzanie karalności kandydatów przy rekrutacji nowych pracowników odcinków koordynacyjnych i opiekunów (jest to wymóg prawny w ustawodawstwie niektórych stanów i terytoriów).
- Zasady gwarantujące nieprzerwany i właściwy nadzór nad dziećmi.
- Zasady zapewniające dzieciom otoczenie wolne od dymu, narkotyków i alkoholu.
- Nadzór nad ochotnikami, uczniami, pracownikami dorywczymi i gośćmi programu.
- Zapewnianie przeszkolenia pracownikom odcinków koordynacyjnych i opiekunom, aby rozumieli oni zasady i procedury programu dotyczące ochrony dziecka i nie mieli wątpliwości co do ich obowiązków i procesu sporządzania raportów o zagadnieniach ochrony dziecka.
- Zapewnianie środków i informacji dotyczących ochrony dziecka, do których pracownicy odcinków koordynacyjnych, opiekunowie i rodziny mają łatwy dostęp.
- Dopilnowanie, aby informacje dotyczące ochrony dziecka były systematycznie uaktualniane, a zasady i procedury były rewidowane i uaktualniane.
- Opracowywanie programów uczących starsze dzieci obronnej postawy wobec innych.

Wyciąg z Informatora FDCQA *Quality Practices Guide* (Informator jakości pracy programów uczestniczących w systemie FDCQA).

Następujące stwierdzenia wstępne zaczerpnięto z Informatora *Quality Practices Guide* (wydanie II z roku 2004) dotyczącego systemu gwarancji jakości programów dziennej opieki w domach prywatnych osób (Family Day Care Quality Assurance – FDCQA). Stwierdzenia te leżą u podstawy wskaźników fachowości w odniesieniu do każdej zasady i stanowią kontekst i cele poszczególnych aspektów opieki. Przyczynią się one do lepszego zrozumienia pożądaných rezultatów z punktu widzenia dzieci i ich rodzin. Dodatkowe informacje dotyczące wskaźników fachowości można znaleźć w Informatorze FDCQA *Quality Practices Guide*.

Opiekunowie i pracownicy odcinków koordynacyjnych

Pracownicy odcinków koordynacyjnych odpowiedzialni są za dopilnowanie, by stosowane były procedury, zasady i systemy, mające na celu utrzymanie fachowości w zajęciach, programach i organizacji placówki. Pracownicy odcinków koordynacyjnych współpracują z opiekunami, rodzinami i innymi fachowcami, aby zapewnić efektywność procedur i polityki kadrowej programu i spełnić wszystkie stosowne wymogi prawne, w tym przepisy bezpieczeństwa i higieny pracy. Fundamentalne znaczenie dla opinii o programie i fachowości jego pracowników i opiekunów ma uznanie i popieranie wartości podnoszenia kwalifikacji zawodowych i efektywnych metod rekrutacji.

Pracownicy odcinków koordynacyjnych, opiekunowie i rodziny oceniają osiągnięcia programu oraz ustalają, co z perspektywy wszystkich zainteresowanych osób należy w przyszłości usprawnić. Wszystkie zainteresowane programem strony mają stałe możliwości dodawania swoich uwag do przeglądu jakości pracy i procedur programu oraz do współpracy w opracowywaniu planów ciągłej poprawy. Zachęcanie rodzin, opiekunów i pracowników odcinków koordynacyjnych do wzajemnej współpracy nad strategiami dalszej poprawy przyczynia się do opracowywania praktycznego i użytecznego podejścia do wszystkich aspektów działalności programu.

- Zasada 5.1:** Rekrutacja, wybór i szkolenia dla opiekunów i pracowników odcinków koordynacyjnych zachęcają i popierają świadczenie wysokiej jakości usług.
- Zasada 5.2:** Osoby nadzorujące program opieki systematycznie obserwują aktualnie stosowane metody pracy i wskazują aspekty wymagające ciągłej poprawy jakości.
- Zasada 5.3:** Program stwarza opiekunom, pracownikom odcinków koordynacyjnych i innym osobom zaangażowanym w jego prowadzenie możliwości podnoszenia kwalifikacji zawodowych.
- Zasada 5.4:** Program stosuje zasady bezpieczeństwa i higieny pracy.

Zasada 5.1

Rekrutacja, wybór i szkolenia dla opiekunów i pracowników odcinków koordynacyjnych zachęcają i popierają świadczenie wysokiej jakości usług.

Sprawnie przeprowadzona rekrutacja i szkolenie wstępne przyczynią się do tego, że program przyciągnie i zatrzyma jak najlepszych pracowników odcinków koordynacyjnych i opiekunów, a także że utrzyma standardy wysokiej jakości i ciągłość opieki.

Relacje między dziećmi i ich rodzinami, opiekunami i pracownikami odcinków koordynacyjnych są oparte na zaufaniu. Cel ten osiąga się, gdy dzieci i ich rodziny mają dostęp do tych samych opiekunów i pracowników oraz gdy zetkną się z opieką, która harmonizuje z tokiem zajęć w domu. Osiągnięciu ciągłości między miejscem opieki a tokiem zajęć w domu ułatwia rekrutacja odpowiednio wykwalifikowanych opiekunów i pracowników odcinków koordynacyjnych, których pochodzenie kulturowo-językowe odzwierciedla pochodzenie rodzin i lokalnej społeczności.

Proces szkolenia wstępnego dla nowych opiekunów i pracowników odcinków koordynacyjnych może trwać tygodniami, a być może miesiącami. Z drugiej strony jednak, dzięki udzielonym przez program informacjom wstępnym, wszyscy nowi opiekunowie i pracownicy odcinków koordynacyjnych osiągają korzyści poprzez:

- Pisemne informacje o programie, jego filozofii i celach.
- Zakres czynności i/lub roli oraz – w stosownych wypadkach – warunki zatrudnienia.
- Pisemne informacje o stanowym i terytorialnym ustawodawstwie dotyczącym wydawania zezwoleń, lub – w przypadkach, gdzie nie istnieją przepisy dotyczące wydawania zezwoleń na prowadzenie programów dziennej opieki w domach prywatnych osób – standardy *National Standards for Family Day Care**.

- Kopie aktualnych zasad i procedur programu.
- Informacje dotyczące bezpiecznych metod pracy.

Przekazanie wszystkim nowym opiekunom i pracownikom odcinków koordynacyjnych poradnika (handbook) zapewnia zgodność informacji udzielonych wszystkim nowym opiekunom i pracownikom odcinków koordynacyjnych.

W wielu przypadkach, przed rozpoczęciem samodzielnej pracy, nowi opiekunowie i pracownicy odcinków koordynacyjnych, uczą się pracując u boku bardziej doświadczonego członka personelu lub opiekuna.

* W stanach i terytoriach nie posiadających przepisów regulujących wydawania zezwoleń na prowadzenie programów dziennej opieki w domach prywatnych osób, standardy *National Standards for Family Day Care* stanowią podstawową normę, do której muszą się stosować placówki, aby zapewnić ochronę i bezpieczeństwo dzieciom znajdującym się pod ich opieką. Bliższe informacje na ten temat można znaleźć w publikacji Ministerstwa d/s Usług Rodzinnych i Społecznych (FaCS) pt. *Child Care Services Handbook* (Poradnik dla placówek opieki nad dzieckiem), dostępnej pod adresem internetowym Ministerstwa FaCS: www.facs.gov.au/childcare

Zasada 5.2

Osoby nadzorujące program opieki systematycznie obserwują aktualnie stosowane metody pracy i wskazują aspekty wymagające ciągłej poprawy jakości.

Zachęcając do dyskusji, zastanowienia się nad metodami pracy i wymiany konstruktywnych wniosków i opinii, kierownictwo, pracownicy odcinków koordynacyjnych i opiekunowie współpracują ze sobą w celu znalezienia sposobów poprawy jakości pracy programu.

W porozumieniu z opiekunami i pracownikami odcinków koordynacyjnych, osoby nadzorujące program opieki systematycznie obserwują aktualnie stosowane metody pracy i dopilnowują przestrzegania stanowych lub terytorialnych przepisów regulujących sferę opieki nad dzieckiem lub – w przypadkach, gdzie nie istnieją przepisy dotyczące wydawania zezwoleń na prowadzenie programów dziennej opieki w domach prywatnych osób – standardów *National Standards for Family Day Care**. Proces obserwacji, w tym uzgodnioną procedurę zajmowania się ewentualnie znalezionymi niedociągnięciami, popiera się odpowiednimi dokumentami, które włącza się do materiałów wydawanych wszystkim nowym opiekunom i pracownikom odcinków koordynacyjnych.

Odpowiednie zasady regulują kwestię wizytacji, które pracownicy odcinków koordynacyjnych, prowadzą fachowo, choć w rozluźnionej atmosferze w domach opiekunów. Zasady te przedstawiają w zarysie prawa i obowiązki zarówno pracowników odcinków koordynacyjnych jak i opiekunów oraz uwzględniają:

- Cele i rezultaty wizytacji.
- Częstotliwość i pory wizytacji.
- Równowagę między zaplanowanymi a spontanicznymi wizytami.
- Zebrane informacje, które należy zachować w aktach.

Wszystkim zainteresowanym programem stronom, w tym przedstawicielom lokalnej społeczności, daje się możliwość regularnego uczestnictwa w dyskusjach dotyczących programu. Dla ułatwienia, program wskazuje i usuwa ewentualne przeszkody uniemożliwiające osobom indywidualnym i grupom wyrażenie opinii.

Zebrane od rodzin, opiekunów, pracowników i kierownictwa wyniki oceny aktualnie stosowanych metod pracy tworzą "obraz" programu, podkreślając aspekty bardzo dobrej pracy i wymagające poprawy. "Obraz" ten stanowi podstawową normę, z którą można porównać przyszłe usprawnienia.

Opracowanie pisemnego planu dalszej poprawy programu pomaga kierownictwu, opiekunom i pracownikom wyraźnie określić, co konkretnie chcą oni osiągnąć, a także pomaga im skoncentrować się na swoim zadaniu. Typowy plan określa cele, metody ich realizacji, uczestników, potrzebne środki i/lub kwalifikacje czy przeszkolenie oraz okres czasu, w którym zadania mają zostać wykonane.

* W stanach i terytoriach nie posiadających przepisów regulujących wydawania zezwoleń na prowadzenie programów dziennej opieki w domach prywatnych osób, standardy *National Standards for Family Day Care* stanowią podstawową normę, do której muszą się stosować placówki, aby zapewnić ochronę i bezpieczeństwo dzieciom znajdującym się pod ich opieką. Bliższe informacje na ten temat można znaleźć w publikacji Ministerstwa d/s Usług Rodzinnych i Społecznych (FaCS) pt. *Child Care Services Handbook* (Poradnik dla placówek opieki nad dzieckiem), dostępnej pod adresem internetowym Ministerstwa FaCS: www.facs.gov.au/childcare

Zasada 5.3

Program stwarza opiekunom, pracownikom odcinków koordynacyjnych i innym osobom zaangażowanym w jego prowadzenie możliwości podnoszenia kwalifikacji zawodowych.

Wiedza i umiejętności pracowników, opiekunów i kierownictwa programu rzutują na fachowość placówki

Wszechstronne i dobrze zorganizowane szkolenie wstępne jest niezbędne do zapewnienia nowym opiekunom i pracownikom odcinków koordynacyjnych poczucia pewności siebie i dobrego przygotowania do pracy w dziennej opiece w domach prywatnych osób. Natomiast ciągłe podnoszenie kwalifikacji zawodowych odgrywa integralną rolę w utrzymaniu, poszerzeniu i uaktualnianiu umiejętności i wiedzy.

Opiekunowie, pracownicy odcinków koordynacyjnych i kierownictwo mają wspólny obowiązek określać potrzeby szkoleniowe i planować podnoszenie kwalifikacji zawodowych, które pomogą programowi utrzymać i ciągle usprawniać wysoką jakość świadczonej dzieciom i rodzinom opieki.

Potrzeby szkoleniowe i priorytety określa się w drodze analizy informacji zebranych w ramach procesu doksztalcania wymaganego przez program, na podstawie opinii i wniosków rodzin oraz ocen pracowników i opiekunów. Plany szkoleniowe powinny być opracowywane na podstawie informacji wynikających z planów ciągłej poprawy programu oraz na podstawie aktualnych informacji i wyników badań w zakresie wczesnego dzieciństwa oraz bezpieczeństwa i higieny.

Przy planowaniu szkolenia i kursów zawodowych bierze się pod uwagę różnice w sposobach nauki i pochodzeniu opiekunów, pracowników odcinków koordynacyjnych i innych osób zaangażowanych w kierowanie placówką oraz zagadnienia takie jak odległość czy dostępność środków. Aby zaspokoić szczególne potrzeby zainteresowanych stron, program może być zmuszony do przyjęcia wielu możliwości podnoszenia kwalifikacji zawodowych. Na przykład:

- Dzielenie się przez opiekunów, pracowników i inne osoby zaangażowane w kierowanie programem swoją ekspertyzą, udzielanie wsparcia i działanie w charakterze mentora wobec współpracowników.
- Zachęcanie opiekunów do tworzenia małych grup wsparcia w celu udzielania sobie wzajemnej pomocy i dzielenia się pomysłami.
- Traktowanie wizytacji w domach jako nieformalnych, indywidualnych możliwości doszkalania się.
- Wykorzystywanie zabaw do demonstrowania najlepszych metod pracy.
- Nawiązywanie kontaktów z innymi programami i dzielenie się doświadczeniem opiekunów, pracowników odcinków koordynacyjnych i osób z kierownictwa.
- Zapraszanie osób z lokalnego rejonu reprezentujących różne pochodzenie kulturowe, aby zorientować się w ich doświadczeniach, spostrzeżeniach i poglądach odnośnie problemów nurtujących kulturowo odmienne i tubylcze społeczności.
- Zapraszanie ekspertów współpracujących z dziećmi objętymi programem, lub członków rodzin posiadających stosowną wiedzę, aby poprowadzili wewnętrzne sesje doskonalenia zawodowego dla opiekunów i pracowników.
- Delegowanie pracowników na krótkie kursy prowadzone przez agencje dydaktyczno-szkoleniowe, agencje doskonalenia zawodowego, szkoły techniczno-dokształcające (TAFE) lub wyższe uczelnie.
- Zachęcanie do udziału w konferencjach i seminariach w celu zdobycia nowych informacji, nawiązania kontaktów i wymiany opinii z innymi osobami zajmującymi się tą dziedziną.

- Zachęcanie pracowników i opiekunów do podjęcia pełnych studiów na wyższej uczelni lub szkołach TAFE, aby podzielić się nabytą wiedzą z innymi.
- Pożyczanie pracownikom i opiekunom wideokaset, żurnali i innych pomocy zawodowych.
- Opracowywanie pakietów szkoleniowych o ważnej tematyce, przeznaczonych do indywidualnej nauki.
- Utrzymywanie aktualnej listy przydatnych stron internetowych, z których mogą skorzystać pracownicy i opiekunowie, chcący poszerzyć wiedzę na interesujące ich tematy związane z opieką nad dzieckiem.

Efektywne szkolenie jest urozmaicone, przydatne, istotne, stawia wyzwanie opiekunom i pracownikom odcinków koordynacyjnych oraz koncentruje się na konkretnych aspektach świadczenia dziennej opieki w domach prywatnych osób. Na przykład, prowadzenie drobnego przedsiębiorstwa, nauka i rozwój dzieci, aktualne teorie nauki i opieki nad dziećmi, kontrola ryzyka oraz "troska o opiekuna".

Ocena doświadczeń wyniesionych z podnoszenia kwalifikacji zawodowych przez opiekunów, pracowników odcinków koordynacyjnych i innych osób z kierownictwa pomaga w planowaniu istotnych i przydatnych szkoleń w przyszłości.

Zasada 5.4

Program stosuje zasady bezpieczeństwa i higieny pracy.

Praca w jakimkolwiek środowisku opieki nad dzieckiem jest fizycznym i emocjonalnym wyzwaniem. Przestrzeganie właściwych przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy jest integralną częścią zachowania bezpiecznych warunków pracy dla opiekunów i pracowników odcinków koordynacyjnych.

Aby zapewnić bezpieczeństwo opiekunów, pracowników odcinków koordynacyjnych, dzieci, rodzin i innych osób przychodzących z wizytą na teren programu, kierownictwo programu ma obowiązek zapewnić opiekunom i pracownikom informacje, przeszkolenie i nadzór. Bezpieczeństwo i higiena pracy powinny być zawsze brane pod uwagę przy opracowywaniu i analizie zasad, procedur i działalności programu.

Opiekunowie i pracownicy muszą zostać poinformowani o:

- Swoich obowiązkach i obowiązkach kierownictwa w odniesieniu do zagadnień bezpieczeństwa i higieny pracy.
 - Potencjalnych niebezpieczeństwach, takich jak elektryczność, chemikalia, budynki i wyposażenie.
 - Troski o kręgosłup i poprawnych technikach podnoszenia rzeczy.
 - Metodach kontroli stresu i przepracowania.
 - Właściwych reakcjach na wiele trudnych sytuacji mogących zaistnieć w trakcie sprawowania dziennej opieki w domach prywatnych osób, które mogą stanowić zagrożenie dla pracowników, opiekuna, podopiecznych lub rodziny opiekuna.
- Szczepieniach ochronnych dla dorosłych.
 - Reagowaniu na klęski żywiołowe/środowiskowe i poważne wypadki.
 - Postępowaniu w nagłych wypadkach, obejmujących ewakuację i pierwszą pomoc.

Informacje te należy udzielić wszystkim nowym opiekunom i pracownikom w czasie pierwszych kontaktów informacyjno-zapoznawczych/szkolenia wstępnego. Mianowanie odpowiednio przeszkolonego inspektora BHP pomaga programowi dostrzegać i skutecznie kontrolować zagrożenia związane z bezpieczeństwem i higieną pracy.

Wyciąg z Informatora FDCQA *Quality Practices Guide* (Informator jakości pracy programów uczestniczących w systemie FDCQA).

Następujące stwierdzenia wstępne zaczerpnięto z Informatora *Quality Practices Guide* (wydanie II z roku 2004) dotyczącego systemu gwarancji jakości programów dziennej opieki w domach prywatnych osób (Family Day Care Quality Assurance – FDCQA). Stwierdzenia te leżą u podstawy wskaźników fachowości w odniesieniu do każdej zasady i stanowią kontekst i cele poszczególnych aspektów opieki. Przyczynią się one do lepszego zrozumienia pożądaných rezultatów z punktu widzenia dzieci i ich rodzin. Dodatkowe informacje dotyczące wskaźników fachowości można znaleźć w Informatorze FDCQA *Quality Practices Guide*.

Zarządzanie i administracja

Ustalenie skutecznych i etycznych zasad i procedur należy do kierownictwa programu i pracowników odcinków koordynacyjnych. Zasady i procedury programu muszą być oparte na stosownych wymogach prawnych, aktualnie przyjętej „najlepszej praktyce” w zarządzaniu, a także powinny odzwierciedlać znajomość potrzeb i zagadnień społecznych.

Szczegółowe pisemne zasady i procedury zapewniają pracownikom odcinków koordynacyjnych, opiekunom i rodzinom jasne źródło informacji dotyczących kwestii zarządzania. Zaangażowanie wszystkich zainteresowanych stron w opracowanie i przegląd zasad wytwarza atmosferę zaufania i pracy zespołowej. Pomaga też upewnić się, że zasady i procedury dotyczą rzeczywistych potrzeb i są efektywnie i konsekwentnie stosowane.

Niezbędnym elementem fachowego zarządzania programem jest zapewnienie wdrożenia jasnych i logicznych procedur przechowywania i poufnego prowadzenia akt dotyczących rodzin, dzieci, opiekunów i pracowników.

Zasady i procedury podejmowania decyzji oraz postępowania ze skargami i zażaleniami są przejrzyste i jasno określają odpowiedzialność.

- Zasada 6.1:** Program stosuje etyczne metody zarządzania i działa w ramach ustalonych stosownym ustawodawstwem.
- Zasada 6.2:** Osoby uczestniczące w programie konsultują się i współpracują ze wszystkimi zainteresowanymi stronami.
- Zasada 6.3:** Program posiada sprawny, skuteczny i etyczny system prowadzenia akt.
- Zasada 6.4:** Program posiada proste i przejrzyste procedury rozpatrywania skarg i zażaleń.
- Zasada 6.5:** Opiekunowie i pracownicy odcinków koordynacyjnych są dobrymi reprezentantami programu w środowisku i nawiązują kontakty z innymi agencjami, aby pomóc dzieciom i ich rodzinom.

Zasada 6.1

Program stosuje etyczne metody zarządzania i działa w ramach ustalonych stosownym ustawodawstwem.

Choć struktura i działanie programu dziennej opieki w domach prywatnych osób różni się w zależności od rejonu Australii, wszystkie osoby prowadzące programy/placówki muszą spełnić szereg warunków związanych z przepisami prawnymi i kwestią odpowiedzialności, mających zasadnicze znaczenie dla fachowej opieki nad dziećmi. Chodzi tu o:

- Przestrzeganie stanowych lub terytorialnych przepisów regulujących sferę opieki nad dzieckiem lub – w przypadkach, gdzie nie istnieją przepisy dotyczące wydawania zezwoleń na prowadzenie programów dziennej opieki w domach prywatnych osób – standardów *National Standards for Family Day Care**.
- Wymóg rozliczania się z funduszy otrzymanych od rządu australijskiego.
- Upewnienie się, że członkowie zarządu, pracownicy i opiekunowie są osobami odpowiednimi do prowadzenia i pracy w programie.
- Wywiązywanie się z zobowiązań w świetle prawa o stowarzyszeniach i spółkach akcyjnych.
- Przestrzeganie stosownych porozumień lub orzeczeń sądów pracy.
- Przestrzeganie stosownych przepisów o prywatności.
- Przestrzeganie stosownych przepisów o prowadzeniu ewidencji zdrowia.
- Przestrzeganie przepisów i wytycznych dotyczących bezpieczeństwa i higieny pracy.

Kierownictwo ma obowiązek upewnić się, że opiekunowie i pracownicy odcinków koordynacyjnych otrzymali w porę dokładne informacje dotyczące wszystkich aspektów ich miejsca pracy oraz że proponuje się im pomoc w wywiązaniu się z wymogów ewidencyjnych. Opiekunowie i pracownicy odcinków koordynacyjnych mają także obowiązek udzielenia rodzinom informacji dotyczących szeregu przystępujących im uprawnień.

Program posiada uzgodniony kodeks postępowania, który dotyczy opiekunów, pracowników odcinków koordynacyjnych i kierownictwo. Kodeks ten jasno i wyraźnie stwierdza obowiązki wszystkich stron wobec siebie nawzajem oraz wobec korzystających z programu rodzin i dzieci.

* W stanach i terytoriach nie posiadających przepisów regulujących wydawania zezwoleń na prowadzenie programów dziennej opieki w domach prywatnych osób, standardy *National Standards for Family Day Care* stanowią podstawową normę, do której muszą się stosować placówki, aby zapewnić ochronę i bezpieczeństwo dzieciom znajdującym się pod ich opieką. Bliższe informacje na ten temat można znaleźć w publikacji Ministerstwa d/s Usług Rodzinnych i Społecznych (FaCS) pt. *Child Care Services Handbook* (Poradnik dla placówek opieki nad dzieckiem), dostępnej pod adresem internetowym Ministerstwa FaCS: www.facs.gov.au/childcare

Zasada 6.2

Osoby uczestniczące w programie konsultują się i współpracują ze wszystkimi zainteresowanymi stronami.

Program może prowadzić właściciel, kierownik, zarząd, organ administracji terenowej lub inna organizacja. Skuteczne zarządzanie programem jest łatwiejsze, gdy przedstawiciele kierownictwa posiadają solidną znajomość i zrozumienie świadczenia opieki nad dzieckiem i autentycznie współpracują na zasadzie partnerstwa z pracownikami odcinków koordynacyjnych, opiekunami i rodzinami objętych programem dzieci.

Filozofia programu to pisemne stwierdzenie wartości i przekonań, mających znaczenie dla kierownictwa, pracowników odcinków koordynacyjnych, opiekunów i rodzin. Jest ona podstawą decyzji podejmowanych przez kierownictwo i pracowników, w tym wytyczania celów i kierunków działania. Filozofia programu przyświeca jego codziennej pracy.

Stwierdzenie filozofii określa wartości i przekonania programu dotyczące:

- dzieci – ich rozwoju i sposobu, w jaki się uczą; sposobu, rodzaju opieki, jaką otrzymają i sposobu pobudzania ich nauki; sposobu, w jaki objęte będą programem dzieci posiadające dodatkowe potrzeby i dzieci niepełnosprawne; oraz pożądaných celów opieki dla wszystkich dzieci;
- rodzin – ich ważności w życiu dzieci; ich zaangażowania w programie oraz zrozumienia, akceptacji i wartości przywiązywanej przez program do ich kultur i przekonań;
- pracowników odcinków koordynacyjnych i opiekunów – ich roli w placówce i w życiu dzieci;

- kierownictwa – jego związków z pracownikami odcinków koordynacyjnych, opiekunami, dziećmi, rodzinami i lokalną społecznością;
- zagadnień takich jak słuszność i sprawiedliwość społeczna.

Filozofia, zasady i procedury programu sprostają wartościom i oczekiwaniom rodzin, jeśli kierownictwo, pracownicy odcinków koordynacyjnych, opiekunowie i rodziny będą wnosili swój wkład do ich opracowania i regularnej rewizji.

Aby stwierdzenie filozofii, zasad i procedur programu było efektywne, musi ono być znane, dostępne, rozumiane i wykorzystywane przez wszystkie zainteresowane strony.

Zasada 6.3

Program posiada sprawny, skuteczny i etyczny system prowadzenia akt.

Tak jak wymaga się od osób indywidualnych i biznesów, aby przez ustalony okres czasu przechowywały swoje akta podatkowe i inne dane, podobne wymogi stosuje się do rejestrowania danych w programach dziennej opieki w domach prywatnych osób na dowód tego, że program wywiązuje się ze swoich obowiązków prawnych, a także dla ochrony opiekunów, pracowników odcinków koordynacyjnych i dzieci na wypadek wystąpienia na drogę sądową.

Skuteczny program opracowuje jasne zasady i procedury ewidencji, w tym informacji dotyczących:

- Rodzaju danych, które należy zebrać.
- Terminów przechowywania akt.
- Miejsca przechowywania akt.
- Sposobu uzyskania dostępu do akt.
- Sposobu wnoszenia poprawek do akt.
- Poufności i prywatności.
- Przestrzegania stosownych wymogów prawnych.
- Udzielania informacji środkom masowego przekazu.

Ważne jest, by opiekunowie, pracownicy i rodziny zostali poinformowani o zasadach i procedurach programu w odniesieniu do prowadzenia akt. Pracowników odcinków koordynacyjnych, opiekunów i rodziny powiadamia się, że mogą oni uzyskać dostęp do akt i otrzymać kopie informacji przechowywanych o nich i ich dzieciach.

Zasada 6.4

Program posiada proste i przejrzyste procedury rozpatrywania skarg i zażaleń.

Kultura otwartego porozumiewania się, polegająca na tym, że opiekunowie, pracownicy odcinków koordynacyjnych i rodziny mogą wypowiadać się o pracy programu i wpływać na decyzje zarządu, pozwala na uświadomienie sobie potencjalnie niepokojących kwestii zanim przybiorą one formę oficjalnych skarg i zażaleń.

Zażalenia najlepiej jest omawiać i rozwiązywać na szczere, na którym powstał problem. Rodziny i opiekunowie mogą mieć duże obawy w związku ze zgłaszaniem zażaleń, uważając, że jeśli zgłoszą zażalenie to wpłynie to niekorzystnie na ich samych lub ich dziecko. W uśmierzeniu tych obaw mogą pomóc proste i przejrzyste procedury rozpatrywania skarg i zażaleń, które są wyraźnie poparte dokumentami i konsekwentnie stosowane.

Na skargi i zażalenia nie powinno się patrzeć w negatywny sposób. W rzeczywistości, rozmawianie o problemach w momencie ich zaistnienia stwarza okazję do szerszego zbadania opinii o pracy programu i znacznie przyczynia się do jej poprawy.

Proces skutecznego rozpatrywania skarg i zażaleń polega na:

- Zajęciu się problemem jak najwcześniej.
- Zdecydowaniu, kogo wyznaczyć. Na przykład, upoważnienie opiekunów i pracowników do jak najlepszego rozwiązywania nieformalnych zażaleń.
- Jasnym określeniu problemu.
- Sformułowaniu postępowania i możliwych rozwiązań.
- Rozważeniu ich zalet i wad.
- Zdecydowaniu o linii postępowania.
- Ustaleniu daty oceny poczynionych postępów.
- Ocenie wyniku i ewentualne wniesienie koniecznych poprawek do zasad i procedur programu.

Cechy skutecznych procedur rozpatrywania zażaleń:

- Opiekunowie i pracownicy mają pozytywne podejście i patrzą na zażalenia jako okazję do zrozumienia postaw i potrzeb rodzin.
- Rodziny wierzą, że niepokojące ich sprawy zostaną rozpatrzone poufnie, niezwłocznie i bez szkody dla ich dziecka.
- Opiekunowie i pracownicy wyjaśniają rodzinom procedurę rozpatrywania przez program zażaleń i dają im kopię tego dokumentu.
- Rodziny służą pomocą w określeniu i wyjaśnieniu niepokojących ich spraw.
- Przyjmuje się wszystkie zażalenia.
- Rozmowy pomiędzy rodzinami, opiekunami i pracownikami na każdym etapie popiera się dokumentami.

Zasada 6.5

Opiekunowie i pracownicy odcinków koordynacyjnych są dobrymi reprezentantami programu w środowisku i nawiązują kontakty z innymi agencjami, aby pomóc dzieciom i ich rodzinom.

Program dziennej opieki w domach prywatnych osób nie działa w odosobnieniu i często jest tylko jedną z wielu placówek lokalnej społeczności pracującą z dziećmi i ich rodzinami.

Właściwie dobrane informacje i strategie promocyjne mogą zachęcić różnego rodzaju rodziny z lokalnej społeczności do korzystania z programu dziennej opieki w domach prywatnych osób oraz wzbudzić zainteresowanie potencjalnych opiekunów i pracowników. Starannie przygotowane materiały promocyjne napisane są jasnym i prostym językiem oraz – w kilku przypadkach – przetłumaczone na główne języki ojczyste lokalnej społeczności.

Na popyt na opiekę nad dzieckiem mogą wpłynąć zmiany w strukturze zatrudnienia, strukturze wieku oraz liczba nowych rodzin wprowadzających się do danego rejonu. Poprzez nawiązywanie więzi, wymianę informacji i współpracę z innymi organizacjami społecznymi, program może stanowić skoordynowane i elastyczne rozwiązanie problemu ciągle zmieniającego się zapotrzebowania na opiekę nad dziećmi w lokalnym rejonie.